Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata

2013-2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 9
Célok 9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 12
1. Jogszabályi háttér bemutatása 12
2. Stratégiai környezet bemutatása 14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 45
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 51
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 55
1. A HEP IT részletei 55
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 55
A beavatkozások megvalósítói 56
Jövőképünk 55
Az intézkedési területek részletes kifejtése 55
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 64
3. Megvalósítás 66
A megvalósítás előkészítése 66
A megvalósítás folyamata 66
Monitoring és visszacsatolás 68
Nyilvánosság 68
Érvényesülés, módosítás 69
4. Elfogadás módja és dátuma 70

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tiszagyulaháza Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tiszagyulaháza **közigazgatási területe** tájföldrajzilag teljes egészében a Közép-tiszai-ártérhez tartozik. Ezen belül is a Borsodi-ártérhez, melynek a Tiszától keletre eső területeit Hortobágyi Tiszamentének is nevezik.

A Közép-Tisza mentén terjeszkedő **Andrássy-birtok egyik majorsági központja volt** - a Tisza-folyó és Újtikos között fekvő - Puszta-gyulaháza. A névadó valószínű csíkszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula volt, aki a Tiszamenti települések lakóinak körében - a múlt század derekán - nagy tiszteletnek örvendett. Ő volt, aki 1845-ben - az első ármentesítő társaságot szervező - Széchenyi Istvánnal Tiszadob tájékán megismerkedett, s akiről Széchenyi már ekkor megjósolta, hogy az ifjú Andrássy Gyula döntő szerepre van hívatva az ország és a monarchia vezetésében, s már ekkor a maga utódjául jelölte meg a vízszabályozás irányításában és a tiszamenti magyar lakosság megmentésére célzó törekvésében.

A tiszadobi grófi birtok majorsági központja közigazgatásilag Tiszaszederkény (ma Tiszaújváros) községhez tartozott. A századfordulóra az állandóan Pusztagyulaházán lakó cselédség száma egyre nőtt. Az **új község alapjait a** tömegesen **Pusztagyulaházára költöző polgáriak vették meg**. "1903-ban például 54 polgári család költözött Gyulaháza tanyára". De költöztek ide a közeli, sőt, még a távolabbi településekről is.

A község alapítását a 27788/1908. IV. a. belügyminiszteri rendelet engedélyezte. Tiszagyulaháza elsősorban Tiszaszederkény közigazgatási területből, jórészt a grófi birtokból lett kiszakítva, de kiegészítették a polgári határból is.

Az 1920-as statisztikai adatok szerint Tiszagyulaháza kisközség Borsod vármegyében, a mezőcsáti járásban. A Trianon után területrendszerezéssel és közigazgatási határkiigazításokkal Szabolcs vármegyéhez került, majd 1950-ben a közigazgatási határmódosítások és megyekiigazítások során az újonnan szervezett Hajdú-Bihar megye községe lett. 1950 és 1970 között önálló község volt a polgári járásban, majd 1990-ig a debreceni járáshoz tartozott, mint Polgár társközsége.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Tiszagyulaháza lakosságát alapításától kezdődően szegénysorba élő emberek alkották. A község alig több mint 100 évére ez rányomta a bélyegét. Az 1900-as évek elején épített házak kicsik, egyszerűek voltak, nincs a településen ebből az időből fennmaradt kúria, módosabb parasztház. A falusi emberek élték a maguk egyszerű életét, de mindig igyekeztek, hogy helyzetükön jobbítsanak, nem várva külső segítséget.

A község csak az önkormányzati választásokat követően tudott hátrányából látványosan lefaragni, a megújuló középületek a lakosság számára magas színvonalon biztosítják azokat a szolgáltatásokat, amelyekre igény mutatkozik, vagy annak biztosítása az önkormányzat számára a jogszabályok alapján kötelező.

Demográfiai mutatók:

Tiszagyulaháza lakossága az 1920-as statisztikai adatok szerint 581 fő magyar lakos, 2012-ben 748 főt számlált a település. Az összes növekedés 167 fő, mely az évek során bekövetkező, hol, növekvő, hol csökkenő lakosságszám eredménye. Tiszagyulaháza sohasem volt vonzó az idegenek számára, csak azok eresztettek gyökeret itt, akik baráti, családi, vagy munkahelyi kapcsolat során megismerték ennek az eldugott kis falunak a szépségét, az itt élő emberek gondolkodásmódját és felfedezték a csendes falusi környezet nyújtotta lehetőségeket.

Sajnos az utóbbi 10 évben évről-évre a lakosságszám stagnál, vagy csökken, 2007 és 2013 között összességében 19 fővel csökkent az állandó lakosok száma. A lakónépesség számát befolyásolja a községbe beköltözők és innen elköltözők (un.:belföldi vándorlás) számának egyenlege, mely estünkben a fenti időszakban negatív és nagyobb, mint a születések és halálozások egyenlege (természetes szaporodás). A természetes szaporodási mutató a vizsgált 2008-2012 közötti időszakban szintén folyamatosan negatív, vagyis több a halálozás, mint az élveszületés.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	10	10	0
2009	8	11	-3
2010	3	12	-9
2011	6	14	-8
2012	4	10	-6

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

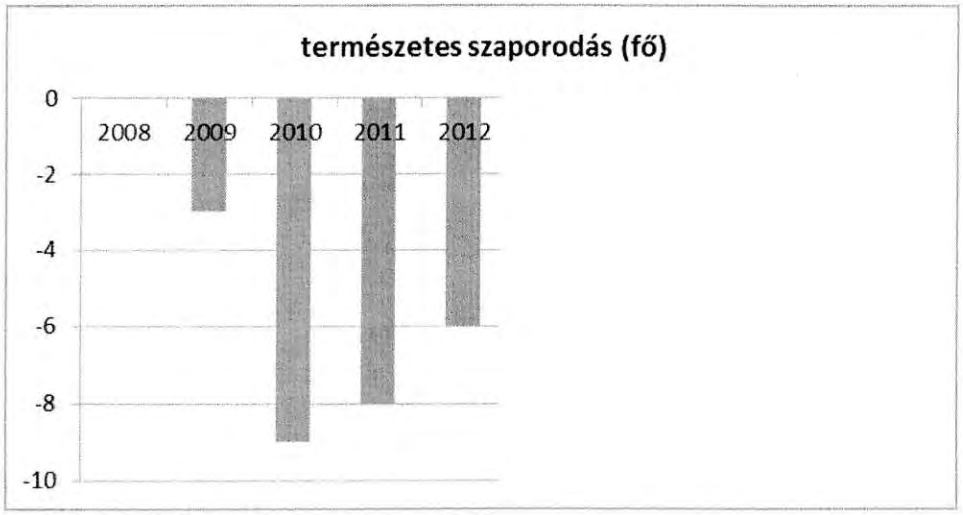

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	72	56	16
2009	25	60	-35
2010	43	37	6
2011	29	44	-15

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

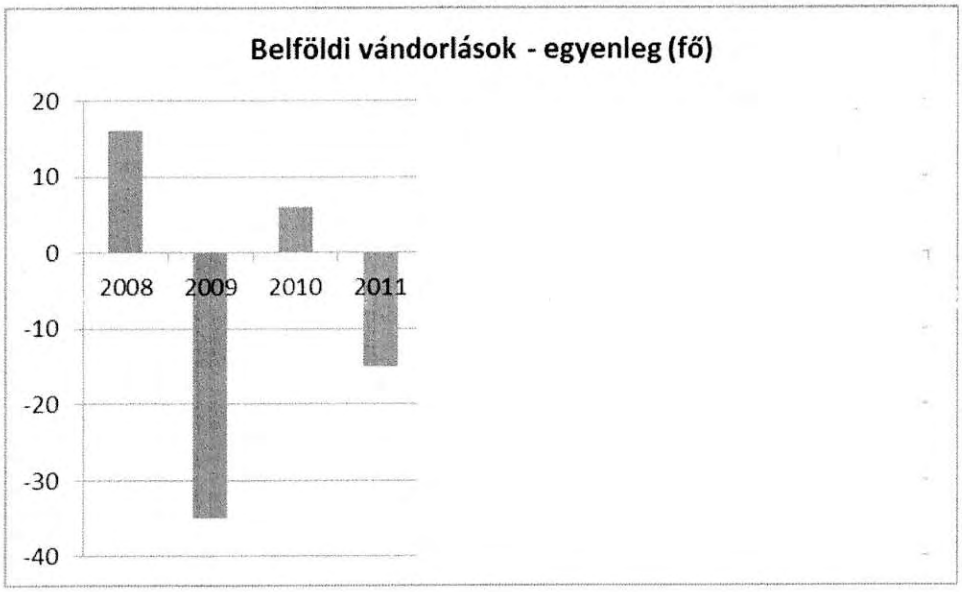

Lakónépesség számának alakulása
2007-2013

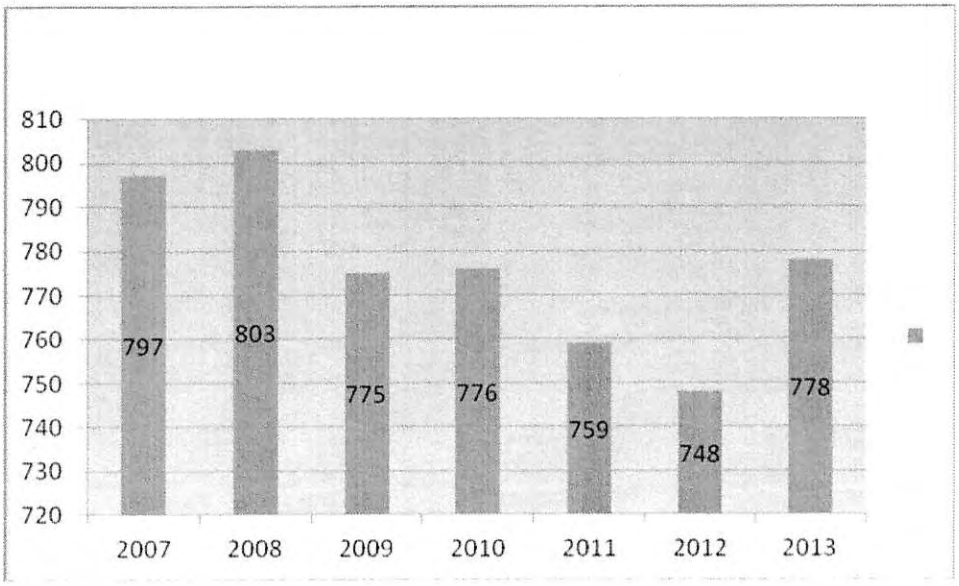

Az állandó népességen belül a nők aránya 49,6 %, a férfiaké 50,4 %.
Magyarország lakossága 1981 óta folyamatosan csökken, s közben folyamatosan elöregedik. Sajnos ez a folyamat Tiszagyulaházát sem kerüli el, az öregedési index (azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut) jól mutatja ezt a folyamatot a 2001. évtől rendelkezésünkre álló adatok alapján. Míg 2001-ben 100 fő 14 év alatti lakosra 115 fő 65 év feletti lakos jutott, ez a szám 2012-ben már 155 fő.

Az alábbi ábrán a 14 év alatti és a 65 év feletti lakosság arányának változását mutatjuk be. Láthatjuk, hogy mindkét korcsoport száma enyhén csökkenő tendenciát mutat, de a 14 év alatti korosztály létszámában bekövetkező fogyás gyorsabb, mint a 65 év felettieké, így községünkben, a további években is az öregedési index folyamatos növekedésére számíthatunk.

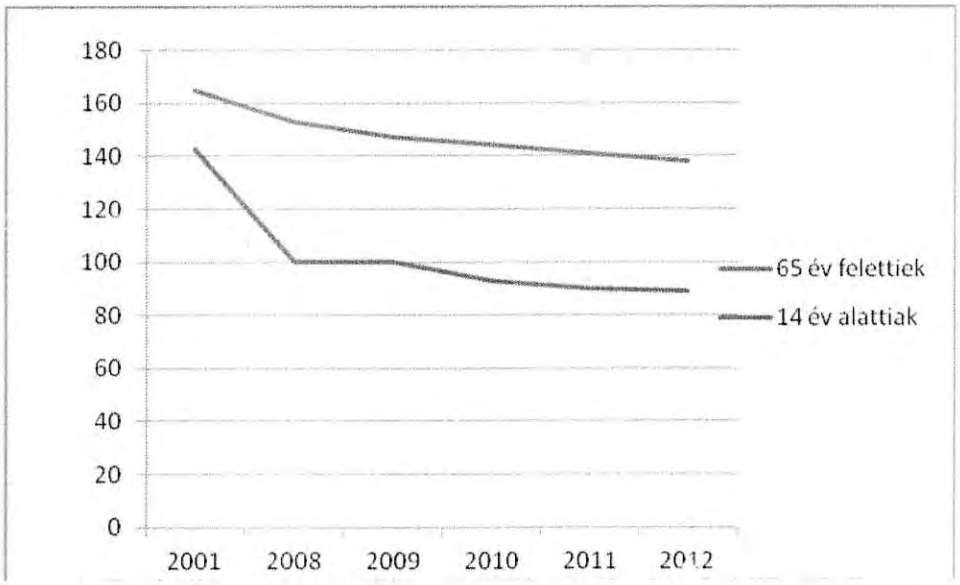

A településen a lakosságszámhoz viszonyítva magas az aluliskolázottak aránya. Ez nagy problémát jelent ezeknek az embereknek a munkavállalásban, mert akik még 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkeznek, azoknak az önkormányzati közfoglalkoztatáson kívül nem igazán van más esélyük a munkahelyszerzésre.
A romló közbiztonság szintén problémát okoz a mélyszegénységben élőknél is. Az állandó rendőri jelenlét nagyon fontos lenne a településen, de ahhoz az Önkormányzatnak bérlakást kellene biztosítani, ami sajnos nem áll rendelkezésre.

Az időskorú lakosság száma jelentős, problémát jelent a településen, hogy nem működik az idősek klubja, pedig a helyiség adott lenne hozzá.
Az idősekkel kapcsolatos másik gond, hogy a romló közbiztonsági helyzetnek leginkább kitett célcsoport az idős korosztály. A problémára megoldást jelenthetne, ha a településen élne egy körzeti megbízott, ezzel biztosítva az állandó rendőri jelenlétet. Ehhez az Önkormányzat azonban nem rendelkezik bérlakással.

A nők helyzetével kapcsolatban kevés adat áll rendelkezésre, fontos lenne információt gyűjteni a nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról a településen.

Infrastruktúra

Tiszagyulaháza községben az alapvető infrastruktúra mindenki számára elérhető.
A község villamosítása 1959-ben kezdődött, minden háztartásban alapvető közműként van jelen.
A vezetékes ivóvízhálózatot 1975-ben építették ki, a szennyvízhálózatot 1999-ben nagyrészt pályázati pénzből. A víziközmű rendszert a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt (Szolnok, Kossuth Lajos út 5. szám) üzemelteti 2012. óta.

A vezetékes és mobil telefonszolgáltatók elérhetők a lakosság számára.
A HHT '98 Hírközlési Hálózat Tervező, Építő és Szolgáltató Kft. (1107 Budapest, Ceglédi út 30.) 2004. január 1. óta nyújt kábeltelevíziós szolgáltatást a községben, ahol három programcsomag közül választhat a lakosság igénye és lehetőségei szerint. Ugyanezen a rendszeren internet csatlakozás is biztosított.
Önkormányzatunk alapító tagja a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-nek (Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1. szám), mely a szilárd kommunális hulladék elszállítását és kezelését végzi közszolgáltatásként.
A település úthálózata 9,8 km. Szilárd burkolatú útjaink mellett sajnos még ma is van olyan része a községnek, ahol csak útalapot tudott az önkormányzat kialakítani.

Intézményhálózat

A 2013. január 1-től bekövetkezett központi döntéseknek köszönhetően idén az önkormányzati feladatellátás terén jelentős változások következtek be és a folyamat még nem zárult le.
2013. január 1-től az önkormányzat ismét egyedül látja el az **óvodai feladatokat** a Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda megalapításával. Jelenleg 29 óvodáskorú gyermek napközbeni felügyeletét biztosítja az intézmény, amely az önkormányzati konyhát is működteti. Jelenleg minden óvodáskorú gyermek felvételét biztosítani tudjuk óvodánkban.
A gyermekek célcsoportját érinti, hogy az óvoda épülete nagyon régi, elavult, felújításra szorul.

A **közoktatási feladat** kikerült az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közül, Önkormányzatunk a feladat ellátását szolgáló vagyont átadta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak. Tiszagyulaháza 6-14 éves tanköteles korú lakossága 46 fő, mely nem teszi lehetővé, hogy a településen 1-8 évfolyamos általános iskola működjön. Az alsó tagozatos diákok Újtikoson tanulnak, míg a felső tagozat - az újtikosi 5-8 évfolyamos diákokkal kiegészülve- Tiszagyulaházán kapott helyet.

A szociális feladatellátás jelenleg átalakítás alatt van. A Polgári Kistérség Többcélú Társulása biztosította a szakembereket és látta el a településen a szociális feladatokat 2013. június 30-ig, a Társulás megszűnéséig. Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának a szociális igazgatásról és szociális feladatokról szóló 1993. évi III. törvény alapján az alábbi szociális ellátásokat kell biztosítania:

- házi segítségnyújtás
- szociális étkeztetés
- családsegítés

A **házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést** átmeneti jelleggel a polgári Kistérségi Szolgáltató Központ biztosítja, az önkormányzat saját maga kívánja a feladatot ellátni, az engedélyeztetés folyamatban van.

A **családsegítés és a gyermekjóléti** szolgálati feladatokra a hajdúnánási Szociális és Gyermekjóléti szolgálat, Városi Bölcsőde intézménnyel kötött feladat-ellátási szerződést az önkormányzat, az engedélyeztetés itt is folyamatban van.

A **közművelődési** feladatokat az önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja alapján, mint kötelezően ellátandó feladatot a Művelődési Ház és Könyvtár fenntartásával biztosítja. A Művelődési Házban kialakított számítógép teremben az internet hozzáférés mindenki számára biztosított.

Az **egészségügyi alapellátás** keretében az önkormányzat a háziorvosi feladatokra szerződést kötött az Istápfű Bt-vel, és védőnői ellátást Újtikos községgel közösen biztosítja Tiszagyulaháza székhellyel.
Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb **szakellátást** magas színvonalon.

Hitélet

Tiszagyulaházát többségében római katolikus vallású emberek lakják. E mellett jelen vannak még a református, a görög katolikus, és a baptista vallásúak is a településen.

Civil élet

Községünkben egyre kevesebb olyan civil kezdeményezés születik és főleg marad talpon, amely a lakosság egy-egy csoportjának szabadidős szükségletét elégítené ki, vagy bekapcsolódna a lakosság bármely más módon (oktatási, kulturális, szociális) történő kiszolgálásába.
Működik a Polgárőr Egyesület, amelynek tagjai a közbiztonság terén tesznek sokat a lakosságért, valamint az Alapítvány Tiszagyulaházáért alapítvány, amelynek segítségével a község fejlesztését, kulturális életét tudjuk előremozdítani.

Egyéb információk:

A község lakosai 2013 nyarán vehették birtokukba a Gólya-teret, ahol a szabadidő kulturált eltöltésére, pihenésre, alkalmas területet alakított ki az önkormányzat. A hozzá kapcsolódó színpad helyet ad az önkormányzati rendezvényeknek, kulturális programoknak. A tér teljes egészében akadálymentesített.
Az akadálymentesítés nincs teljes egészében megoldva a település közintézményeiben, mert az Önkormányzat hivatal nincs akadálymentesítve.
Másik probléma még a fogyatékkal élők számára, hogy a település járdái hiányosak, rossz állapotúak, nem mindenhol lehet rajtuk közlekedni kerekesszékkel.
Az önkormányzat uniós normáknak megfelelő játszóteret épített ki 2004-ben pályázati pénzből. A játszótér több eleme ma is használható, azonban néhány felújításra szorul.
A községben a közrend, közbiztonság fenntartásáról a Hajdúnánási Rendőrkapitánysághoz tartozó Polgári Rendőrőrs gondoskodik.
A köztemető fenntartására az önkormányzat a Korpusz 93 Kft-vel (Polgár, Dante u. 5. szám) kötött szerződést.

Értékeink, küldetésünk

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházzal, önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiszagyulaháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózás-politikai céljaival)*:

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

14/2001.(XI.09.) Kt. rendelet a felsőoktatásban résztvevők Önkormányzati Ösztöndíjrendszeréről

A hátrányos helyzetű szociálisan rászoruló fiatalok számára az Önkormányzat ösztöndíjrendszerrel kívánja elérhetővé tenni a felsőoktatásban való részvételt.

Azok a hátrányos helyzetű, rossz anyagi körülmények között élő, felsőoktatási intézményben tanulmányokat megkezdeni kívánó/folytató hallgatók kaphatnak támogatást, akiknek havi jövedelme vagy családjuk egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

További javasolt szempontok: **a pályázó**

- árva vagy félárva,
- családjában lévő eltartottak száma három vagy annál több,
- gyermeket nevel,
- egyedül neveli gyermekét,
- valamilyen betegségben szenved, rokkant vagy a családjában folyamatos ellátást igénylő beteg vagy rokkant van,
- eltartója/szülője munkanélküli vagy öregségi nyugdíjban részesül,
- állandó lakhelyén kívüli intézményben tanul,
- nem részesül kollégiumi ellátásban.

15/2005.(X.17.) sz. rendelete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

- amely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, valamint ez utóbbi természetbeni ellátásként való nyújtásának részletszabályait tartalmazza.

3/2009. (II. 5.) rendelete a talajterhelési díjról

Rászorultsági alapon 50%-os kedvezményben részesül kérelemre a talajterhelési díjból az a fogyasztó, aki az alábbi feltételeknek együttesen megfelel:

a) családjában az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének 200 %-át, egyedülálló esetében, annak 300 %.-át és
b) a mért vízmennyiség éves szinten nem haladja meg az 50 m^3-t."

Kérelemre mentesül a talajterhelési díj fizetése alól

a) a beépítetlen lakóingatlan tulajdonosa a használatbavételi engedély jogerőre emelkedése időpontjáig,
b) aki a szennyvízhálózatra 2012. vagy 2013. évben, évközben csatlakozik rá a teljes évi talajterhelési díj megfizetése alól, vagy
c) az az ingatlantulajdonos, akinek az ingatlanán kizárólag állattartás céljára használt épületek vannak, lakás céljára az ingatlan épületeit nem használják, és a fogyasztott vízmennyiséget kizárólag az állattartáshoz használják fel

5/2013. (IV.30.) Önkormányzati Rendelete a szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások helyi szabályairól

A Rendeletben szabályozott pénzbeli ellátások: **a rendszeres szociális segély**, az átmeneti segély és **a temetési segély;** a természetbeni ellátások: a **közgyógyellátás, az aktív korúak ellátása, az átmeneti segély** .

Az önkormányzat a szocialisan rászorultak részére az alábbi személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosítja:

) Alapszolgáltatások keretében:

aa) családsegítés,
ac) étkeztetés,
ad) házi segítségnyújtás,

Az ellátást igénybe vevők részére az önkormányzat az alap ellátási formák közül:

a.) a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde (Hajdúnánás, Kossuth u. 19.) útján,
b.) az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, Polgár Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében látja el.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal rendelkezik:

GÚT Általános Iskola Óvoda és Bölcsőde gyermekeket/tanulókat érintő esélyegyenlőségi, egyenlő bánásmód programja

Az Intézmény a gyermekek, tanulók esélyegyenlősége, valamint a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos egyenlő bánásmód érdekében, figyelembe véve:

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szól 2003. évi CXXV. törvényt, mely rögzíti, hogy minden embernek jog van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, valamint
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény esélyegyenlőséget, valamint egyenlő bánásmódot érintő rendelkezéseit,

a következők szerint határozza meg az e területen megvalósítandó programját.

A szabályzat célja, hogy meghatározza:

- az óvoda/iskola hátteréből és
- a családi háttérből adódó feladatokat,
- az óvodával/ iskolával való együttműködés módjait,
- a pedagógus és a gyermek/ tanuló jogait, kötelezettségeit.

A szabályzat területi hatálya kiterjed az intézményre, valamint az intézmény által szervezett programok, események esetében az intézményen kívül is.

Tiszagyulaháza Községi Önkormányzat költségvetési koncepciója

- A közfoglalkoztatásban az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a mélyszegénységben élők, romák, és a nők foglalkoztatására
- A pályázatok készítésénél az esélyegyenlőség biztosítása a legfontosabb tartalmi elemek között jelenik meg
- A költségvetési koncepcióban alapelvként fogalmazódik meg a szociálisan rászorultak támogatása

Tiszagyulaháza Községi Önkormányzat gazdasági programja

- Kiemelt cél az egészségvédelem fokozottabb kiterjesztése (fogorvos, stb.)
- Hiányzó járdák megépítése, illetve a régiek felújítása, hogy fogyatékkal élők számára is biztosított legyen a közlekedés a település összes utcájában
- A közbiztonság megszilárdítása területén kiemelt feladat, hogy Tiszagyulaházán saját körzeti megbízott legyen, további elérendő feladat pályázati források bevonásával térfigyelő kamera rendszer kiépítése

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013. március 1-jén megalakult a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, Folyás, Tiszagyulaháza, Újtikos községek és Hajdúnánás város részvételével.
A közös hivatal létrehozásakor fontos szempont volt, hogy a csatlakozott településeken folyamatosan biztosított legyen az ügyintézés. Ebben nem történt változás, mindhárom községben ügyintézők vannak, legfeljebb az irat és az ügyintéző utazik, nem az ügyfelek.
A közös hivatal elsődleges rendeltetése a döntés-előkészítés, a döntések végrehajtásának szervezése. A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal sajátossága, hogy a négy település önkormányzatainak döntéseit készíti elő, ezért az egyes települések sajátosságainak figyelembevétele elengedhetetlen a színvonalas munkavégzéshez, hiszen eltérő adottságokat, lehetőségeket, prioritásokat kell folyamatosan szem előtt tartani.

Tiszagyulaháza településen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által előírt alapellátásokat, a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, jelenleg – átmeneti jelleggel – a Polgári Kistérség Szolgáltató Központ biztosítja, az önkormányzat saját maga kívánja a feladatot ellátni, az engedélyeztetés folyamatban van.

A **családsegítés és a gyermekjóléti** szolgálati feladatokra a hajdúnánási Szociális és Gyermekjóléti szolgálat, Városi Bölcsőde intézménnyel kötött feladat-ellátási szerződést az önkormányzat, az engedélyeztetés itt is folyamatban van.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb **szakellátást** magas színvonalon.

Önkormányzatunk alapító tagja a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-nek is (Hajdúböszörmény, Radnóti u. 1. szám), mely a szilárd kommunális hulladék elszállítását és kezelését végzi közszolgáltatásként.

Tiszagyulaháza község tagja még a Hortobágyi Leader Közhasznú Egyesületnek is.
Az együttműködés elősegíti és támogatja a Helyi Akciócsoportokat (HACS), hogy közös projekteket valósítsanak meg más HACS-okkal, vagy olyan csoportokkal, amelyeknek azonos a célja egy másik régióban, tagállamban, vagy akár egy harmadik országban.
A közelmúltban két olyan, a Leader Egyesülethez benyújtott nyertes pályázat is volt a községben, amely a települési összefogás jegyében valósult meg.

Tiszagyulaháza községben 2 civil szerv működik, az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány és a Tiszagyulaházi Polgárőrség. A nonprofit szervezetek és az Önkormányzat között szoros az együttműködés, a település érdekeit szem előtt tartva.

A községben működik még a Római Katolikus Egyháztanács, mellyel szintén szoros az együttműködés.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi programunk elkészítéséhez az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisban, a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási Adatbázisban, az Oktatási Statisztikában található adatokat, valamint helyi nyilvántartásokból összegyűjtött adatokat vettük elsősorban figyelembe.

Az adathiányok kimutatása tekintetében Tiszagyulaháza Önkormányzata nem rendelkezik elég információval a romákra, mélyszegénységben élőkre, a nők munkaerő-piaci helyzetére, az idősekre, és a fogyatékosokra vonatkozó adatokról. Az esélyegyenlőség érvényesítése miatt fontos lenne az információgyűjtés, és a kapott adatokból az adatbázis építés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca": a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- ***1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)*** *A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.*

- ***a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)*** *A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.*

- ***a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)*** *A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása*
- ***a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.*** *A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.*

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.
(Forrás: Képzési segédlet 15-16. oldal)

Tiszagyulaháza községben nincsenek pontos adatok a mélyszegénységben élők, illetve romák számáról, összetételéről. A program egyik fontos feladata ennek az adathiánynak a pótlása, a problémák beazonosítása és fejlesztési lehetőségek meghatározása.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Rengeteg társadalmi tényező befolyásolja a szegénységet, melyek a különböző társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony iskolai végzettség, szocializációs hiányosságok, egészségi állapot, munkanélküliség, és a munkavállalási morál fokozatos romlása, a családokban élő gyermekek száma, gyermekszegénység. A mélyszegénységben élők arányát leginkább a jövedelmi viszonyok alkalmasak bemutatni.

A településen élők jövedelmi helyzetéről a településen élő öregségi nyugdíjban részesülők számából, a lakosság adóerő-képességi adataiból, a településen képződő SZJA adatokból, és az itt élők bruttó átlagbérére vonatkozó adatokból lehetne pontos képet kapni.

A vagyoni helyzet értékeléséhez szükséges a település lakásállományának komfortfokozatára vonatkozó adatok, illetve a gépjárműadó fizetésére kötelezett személygépkocsik száma is.

Jelenleg településünk nem rendelkezik a fenti információkkal, e miatt nem becsülhető meg a községben létminimum alatt élő személyek száma és jövedelmi helyzete.

Az eladósodottság szempontjából leginkább a lakossági közüzemi díjtartozásokról szóló adatok bemutatásával lehet pontosabb képet kapni a családok likviditásáról. A közüzemi díjtartozások közül az Önkormányzatnak csak a hulladékszállítási díj hátralékokról vannak adatai. A hátralékok évek óta növekvő tendenciát mutatnak.
Az évek óta növekedő helyi adó hátralékokból is látjuk, hogy a település az elszegényedés felé halad.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci

lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	259	291	550	26	10,0%	39	13,4%	65	11,8%
2009	308	232	540	18	5,8%	30	12,9%	48	8,9%
2010	251	289	540	28	11,2%	38	13,1%	66	12,2%
2011	249	283	532	33	13,3%	30	10,6%	63	11,8%
2012	242	282	524	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

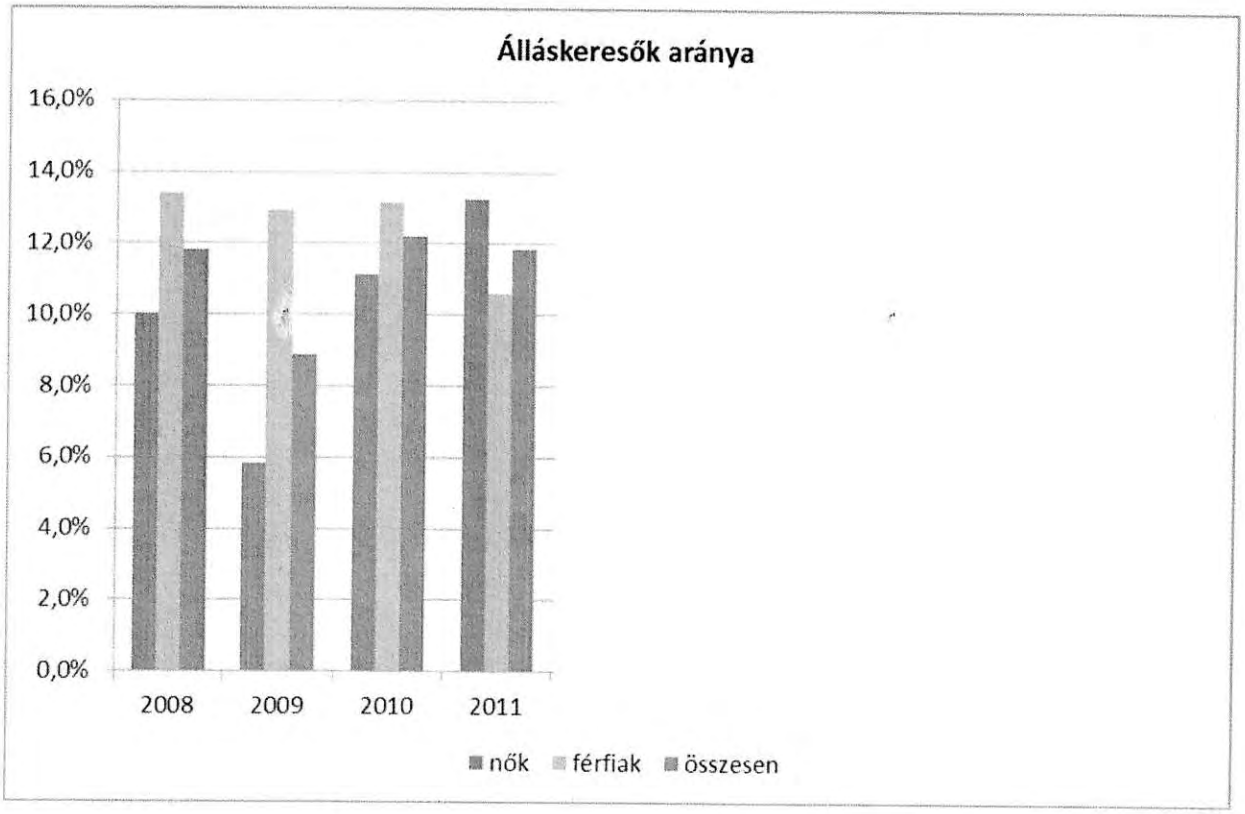

A 15-64 év közötti lakónépesség számához képest a nyilvántartott álláskeresők aránya lényegében évek óta változatlan, 11,8 – 12,2 % között mozog. A vizsgált időszakból kizárólag a 2009. évben mutatott némi csökkenést a munkanélküliek aránya, az akkori 8,8 %-os értékkel. A nemek arányában 2008 – 2010-ig a férfiak között volt több a nyilvántartott álláskereső, bár a különbségek nem jelentősek. A 2011. évben azonban a nemek aránya megfordult, ebben az évben a női álláskeresők vannak többségben.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**65**	**48**	**66**	**63**	**#ÉRTÉK!**
20 éves és fiatalabb	fő	2	0	2	1	NA
	%	3,1%	0,0%	3,0%	1,6%	NA
21-25 év	fő	11	5	11	12	NA
	%	16,9%	10,4%	16,7%	19,0%	NA
26-30 év	fő	2	8	6	10	NA
	%	3,1%	16,7%	9,1%	15,9%	NA
31-35 év	fő	6	3	5	3	NA
	%	9,2%	6,3%	7,6%	4,8%	NA
36-40 év	fő	7	6	7	9	NA
	%	10,8%	12,5%	10,6%	14,3%	NA
41-45 év	fő	12	8	10	6	NA
	%	18,5%	16,7%	15,2%	9,5%	NA
46-50 év	fő	11	8	14	11	NA
	%	16,9%	16,7%	21,2%	17,5%	NA
51-55 év	fő	7	3	10	8	NA
	%	10,8%	6,3%	15,2%	12,7%	NA
56-60 év	fő	7	7	1	3	NA
	%	10,8%	14,6%	1,5%	4,8%	NA
61 év felett	fő	0	0	0	0	NA
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	NA

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

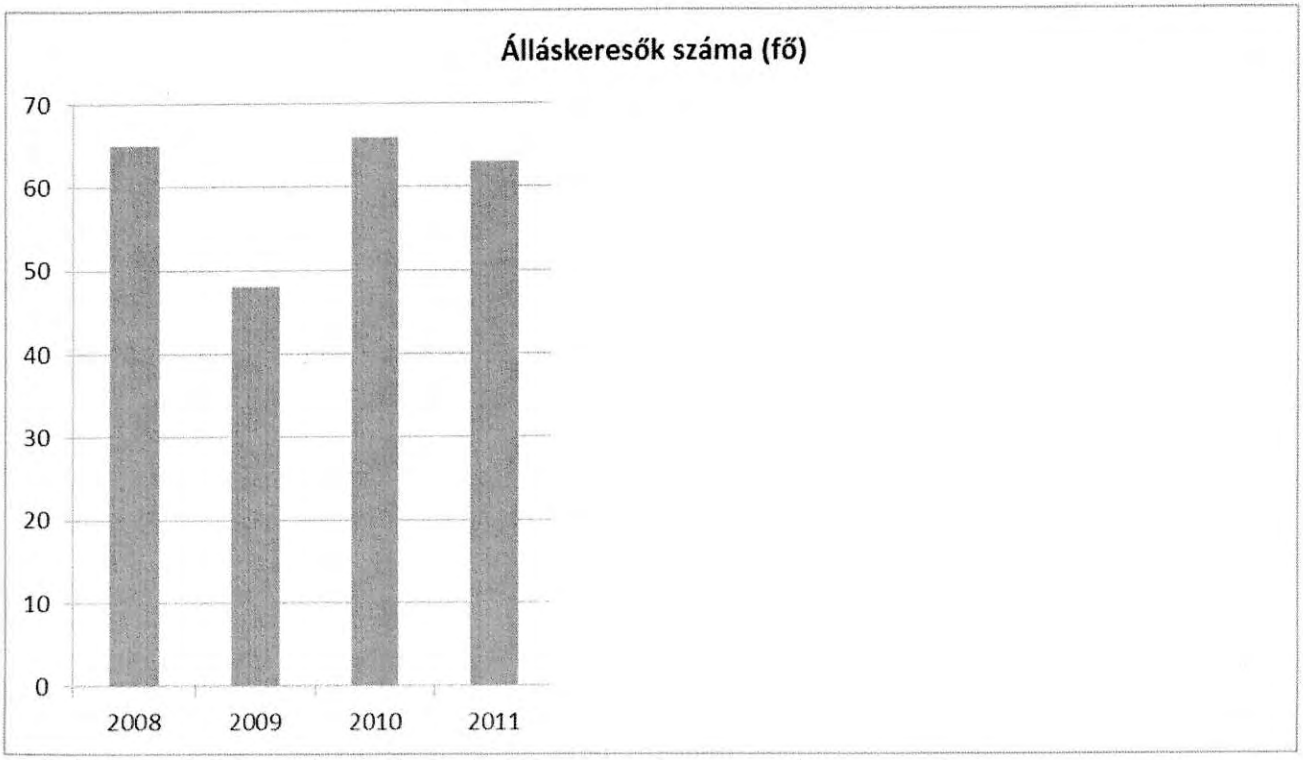

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megosztásából jól látszik, hogy a 20 év alattiak között van a legkevesebb regisztrált munkanélküli, 61 év fölött pedig egyáltalán nincs. Jellemzően a 21-25 és a 46-50 éves korosztályból a legmagasabb a munkanélküliek aránya.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	26	39	65	12	18	30	46,2%	46,2%	46,2%
2009	18	30	48	12	14	26	66,7%	46,7%	54,2%
2010	28	38	66	12	10	22	42,9%	26,3%	33,3%
2011	33	30	63	17	7	24	51,5%	23,3%	38,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

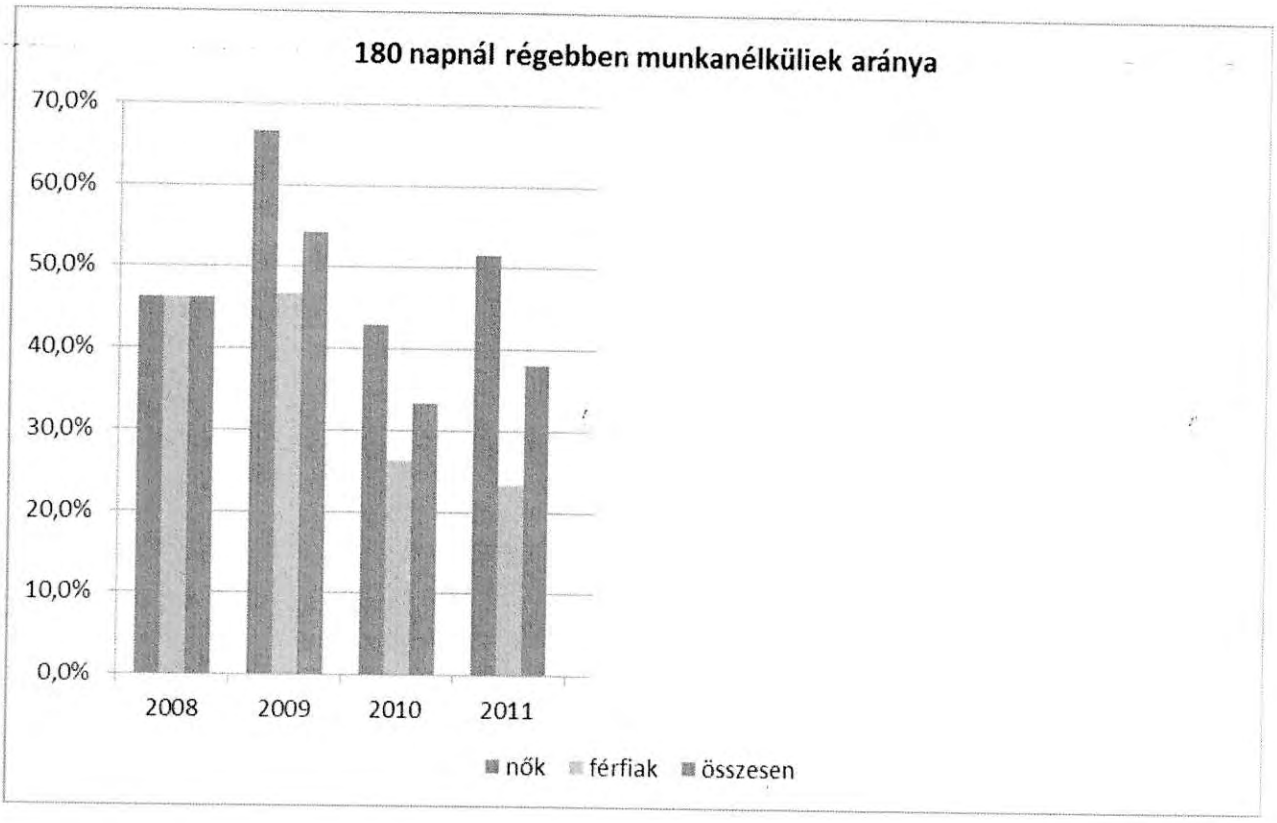

A 3.2.3. táblázatból kiderül, hogy a tartós munkanélküliek aránya 2008-ban majdnem eléri az 50 %-ot, 2009-ben meg is haladja azt. 2010-ben csökken némileg a 180 napnál régebben nyilvántartott regisztrált munkanélküliek száma, majd 2011-ben ismét növekedés tapasztalható.

A vizsgált időszakban a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya az összes álláskereső számához képest 6 – 7,6 % között mozog. A 18-29 évesek számához viszonyítva a pályakezdő álláskeresők aránya 2008-ban volt ugyan a legmagasabb, de az értékek folyamatosan növekvő tendenciát mutatnak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 15 évestől idősebb korosztályból a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 2001-ben 20,8 % volt. Ez a 2011. évre ugyan lecsökkent 16,8 %-ra, de még így is elég magas az aluliskolázottak száma. Ezt a 3.2.5. számú táblázat mutatja be.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	673	356	317	533	253	280	140	20,8%	103	28,9%	37	11,7%
2011	673	345	328	560	275	285	113	16,8%	70	20,3%	43	13,1%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az alacsony iskolai végzettségűek számára a munkahelyhez való jutás esélye meglehetősen korlátozott. Leginkább az Önkormányzat és a vonzásközpontban lévő Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) által szervezett közmunkaprogramokban tudnak csak elhelyezkedni.

c) közfoglalkoztatás

Az Önkormányzat évek óta nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a településen élő szociális segélyezettek és regisztrált álláskeresők munkához juthassanak, mely valamelyest segíti mindennapi megélhetésüket. A 2012. évben indult Start munkaprogram beindítása erre fokozottan lehetőséget ad az Önkormányzatnak. A fő cél a munka világába való visszaszoktatás. Emellett nagyon fontos még a település fejlődésének szempontja is, hiszen a munkaprogramok értékteremtőek, és nagyon hasznosak a település egészére nézve.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	özfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosághoz képest
2010	39	7.2%	NA	NA
2011	35	7.2%	NA	NA
2012	41	7.8%	NA	NA
2013	NA	NA	NA	NA

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskeres kedelmi üzletek száma	vendéglátóh elyek száma	állami szektorban foglalkoztat ottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	**65**	*3*	*4*	*10*	*2540000*	*1651000*	*1*	*60*
2009	**66**	*3*	*2*	*9*	*2281000*	*1597000*	*1*	*18*
2010	**71**	*3*	*2*	*10*	*3374000*	*1193000*	*2*	*39*
2011	**71**	*4*	*2*	*10*	*2998000*	*1769000*	*2*	*35*
2012	69	*2*	*2*	*10*	*3965000*	*2393000*	*4*	*41*

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A 3.2.9. és 3.2.10. számú táblázatokból látható, hogy ha nem is nagy mértékben, de folyamatosan nő a közfoglalkoztatásban résztvevő emberek száma.
A népszámlálási adatok alapján a községben a teljes lakosságból 2 % a roma lakosság aránya. A foglalkoztatásban nincs adatunk a közfoglalkoztatott romák számáról, mert a felvételek alkalmával nem kérünk senkitől etnikai hovatartozással kapcsolatos nyilatkozatot. Az Önkormányzat igyekszik mindenkinek munkát adni, aki dolgozni szeretne, a bőre színétől függetlenül.

A különböző közmunkaprogramok indulásakor az Önkormányzat külön figyelmet fordít arra, hogy aki jobban rászorult, az minél hamarabb kapjon munkát és minél több ideig dolgozhasson pl. gyermekét egyedül nevelők.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A 3.2.10. táblázatban az is látható, hogy a regisztrált vállalkozások száma a településen fokozatosan nő, ugyan a 2012. évben némi visszaesés tapasztalható.

Az Önkormányzati és a TIVIZIG által biztosított közmunkaprogramokon kívül néhány vállalkozás is lehetőséget ad még a helyi lakosságnak a munkahelyteremtésre. Ezek között vannak mezőgazdasági vállalkozók, akik szintén igénybe veszik a Munkaügyi Központ által biztosított pályázati lehetőségeket és van egyéb kereskedelmi üzlet, vendéglátó egység.

A közlekedés viszonylag jónak mondható, az aktív korú lakosság leginkább a közelben lévő Tiszaújvárosi Ipari Parkba jár dolgozni, ahová a buszközlekedés megoldott.
A település három megyeszékhelyhez kb. egyforma távolságra helyezkedik el, ahová szintén megoldott az autóbuszos közlekedés. Vasútvonallal Tiszagyulaháza község nem rendelkezik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok, és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek. Arról nem áll rendelkezésünkre információk, hogy a vonzásközpontban működnek-e ilyen jellegű programok.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen felnőttképző programok és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nincsenek. Arról nincs információnk, hogy a vonzásközpontban vannak-e ilyen programok. A helyi foglalkoztatási programok között kizárólag az Önkormányzat Start munkaprogramját tudjuk szerepeltetni, melyet a 3.2.15. számú táblázat mutat be. A vonzásközpontban pedig a TIVIG közmunkaprogramjáról van csak tudomásunk, de a foglalkoztatottak számáról és nemenkénti megosztásáról nincs információnk.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	60	NA
2009	18	NA
2010	39	NA
2011	35	NA
2012	41	NA

Forrás: helyi adatgyűjtés

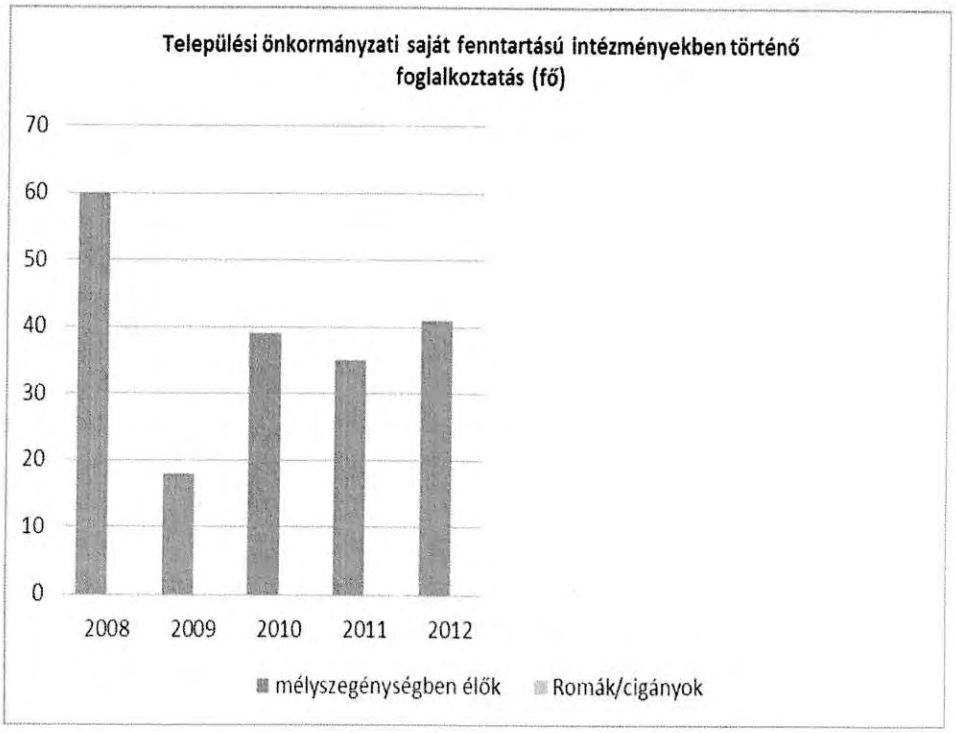

A 3.2.16. számú táblázat szintén a foglalkoztatott romák számát mutatja be, de itt sem tudunk adatokat beírni a romák számára vonatkozóan, mivel a dolgozók nem lettek megnyilatkoztatva származásukat illetően.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén nincs hátrányos megkülönböztetés a településen.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Önkormányzat a szociális feladatok ellátásainak keretén belül a segélyezést állami normatív támogatásból, és saját forrásból biztosítja. A normatív támogatás mértéke segélyenként eltérő, a visszaigénylés havonta történik a kifizetések után. Az Önkormányzat a lakosság részére a következő ellátásokat biztosítja: aktív korúak ellátása, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, lakásfenntartási támogatás, köztemetés, mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	550	6	1,1%
2009	540	4	0,7%
2010	540	11	2,0%
2011	532	4	0,8%
2012	524	NA	NA

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

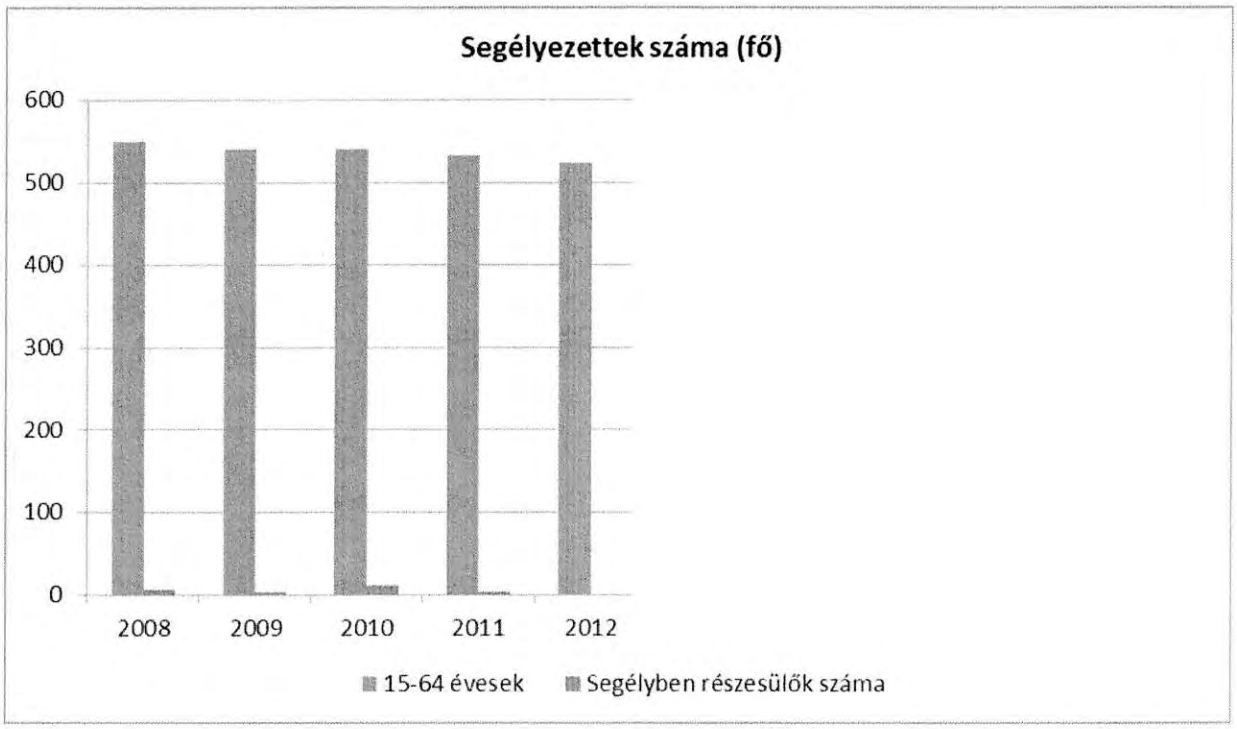

A 3.3.1. számú táblázatból adatokat láthatunk az álláskeresési segélyben részesülő nyilvántartott álláskeresők számáról. Az adatokból kitűnik, hogy a munkanélküliek közül kevesen jutnak hozzá a támogatáshoz. Ennek oka, hogy kevés ember dolgozza le a jogszabályban előírt időtartamot, amely szükséges az ellátás megállapításához.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	38	6,90%	38	58,40%	0	0
2009	11	2%	16	33,30%	0	0
2010	10	1,85%	10	15,20%	0	0
2011	10	1,87%	23	36,50%	0	0
2012	8	1,5	29	59,10%	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

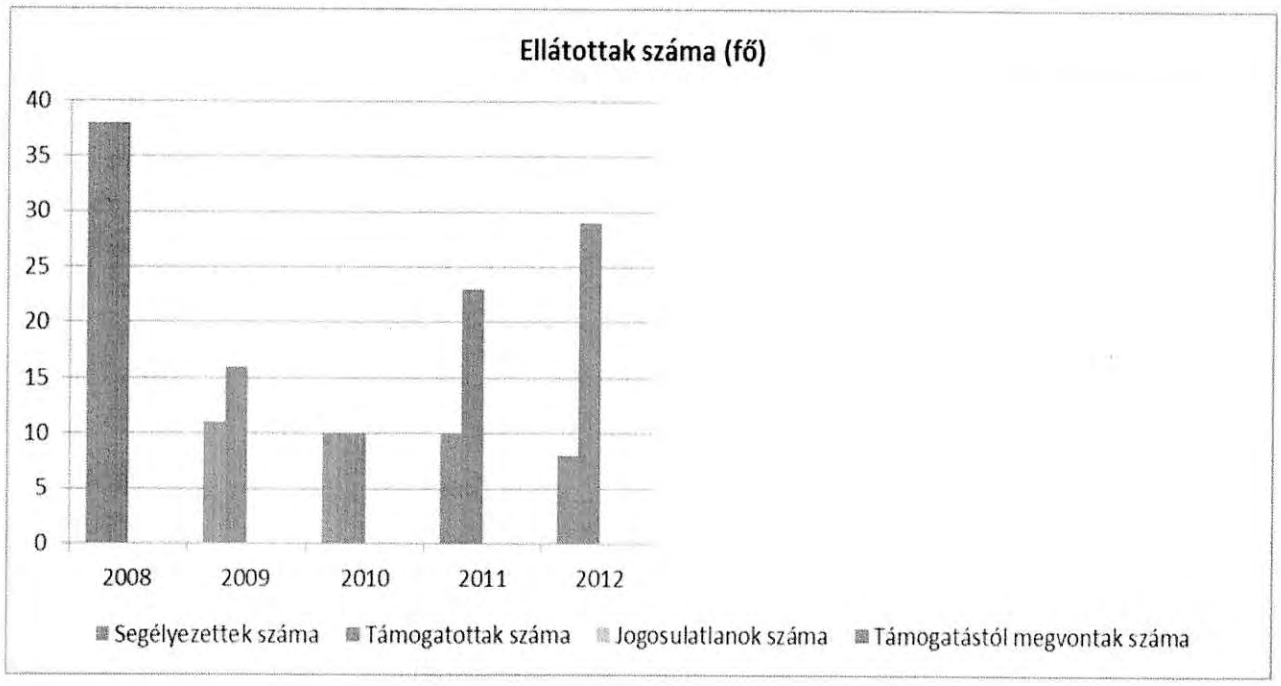

A 3.3.3. számú táblázat a rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők számát mutatja ki. A táblázatból látható, hogy a rendszeres szociális segélyben részesülők a 15-64 éves népesség igen csekély százalékát teszik ki, míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők többségben vannak. Ebből is látható, hogy a fiatalabb korosztály közül kerül ki a munkanélküliek többsége.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Tiszagyulaháza Önkormányzata nem rendelkezik bérlakás-állománnyal. Ez nagy problémát jelent a település életében, mert amennyiben rendelkezésre állna bérlakás, az biztosítaná egy körzeti megbízott helyben történő lakhatását. Ez azért fontos, mert nagy szükség van a romló közbiztonság miatt a rendőri jelenlétre.

b) szociális lakhatás

Tiszagyulaháza település szociális lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a település tulajdonában egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

Az Önkormányzat a szociális rendeletében meghatározottak szerint részesíti a rászorulókat normatív lakásfenntartási támogatásban.

Az Önkormányzat 6/2011. (III. 31.) rendeletében foglaltak szerint:

(2) Helyi lakásfenntartási támogatásra az a személy jogosult, akinek a háztartásában az egy főre eső jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedülálló esetén a 230 %-át és a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összjövedelmének 30 %-át eléri".

(3) Az egy lakásban élők összjövedelmének, illetve az egy főre eső jövedelemnek a kiszámításánál a vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelmező utolsó három havi nettó átlagkeresetéről tett nyilatkozatát és a kérelem benyújtását megelőző évi jövedelméről tett olyan adóigazolást kell figyelembe venni, amelyen az SZJA alapjának összege szerepel, egyéb esetben a kérelem beadását megelőző háromhavi nettó átlagkeresetének havi átlagát kell alapul venni.

(4) Az átlagkeresetből vagy egyéb jövedelemből csak a tartásdíj címén levont, vagy kifizetett összeg vehető figyelembe csökkentő tényezőként. Az összeg kiszámításánál az önkormányzattól kapott egyéb rendszeres támogatást is figyelembe kell venni.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	29	0
2009	30	0
2010	36	0
2011	45	0
2012	59	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

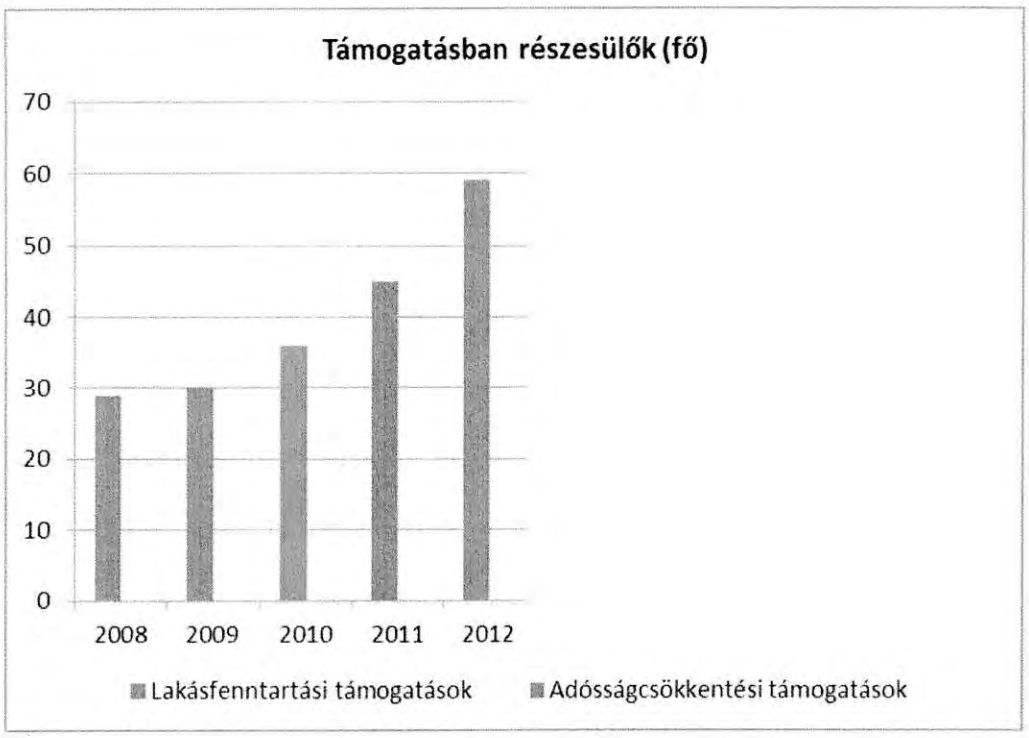

A lakosság egyre nagyobb százaléka rendelkezik a közüzemi fogyasztóknál előre fizetős mérőórával. A 3.4.3. számú táblázatból jól látszik, hogy a vizsgált időszakban fokozatosan emelkedik a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma, egyre több a rászoruló.

f) eladósodottság

Az eladósodottságról nem áll rendelkezésre elegendő információ, az Önkormányzatnak a közüzemi tartozások közül kizárólag a hulladékszállítási díj hátralékokról van tudomása, ami szintén évek óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat.
Adósságcsökkentési támogatásban senki nem részesült.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületein 3 lakás található. A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányos, részben megoldott a vezetékes gáz, illetve a szennyvízcsatorna elérhetősége. A külterületen lévő lakások közül 2 ingatlan gyalogosan is megközelíthető távolságban van a település központjától. 1 külterületi ingatlan a központtól gyalogosan nagy távolságra van, ezért leginkább kerékpárral és autóval közelíthető meg. A külterületi ingatlanokhoz a műút biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tiszagyulaháza településen nem találhatóak telepek, illetve szegregátumok.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Mivel a településen nem található szegregátum, ezért annak jellemzőiről sincs adat.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Tiszagyulaháza községben nincs telep/szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen nincsenek szegregációval veszélyeztetett területek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Tiszagyulaháza és a szomszédos Újtikos település közös háziorvosi körzettel rendelkezik, az orvosi ellátást és az iskolaorvosi ellátást 1 fő háziorvos biztosítja. Külön gyermekorvosi rendelés nincs a településen, a legközelebbi gyermekorvos a Tiszagyulaházától 16 km-re lévő Polgár városban van. Fogorvosi rendelés sincs a településen, de ez a hiányosság reményeink szerint hamarosan pótolva lesz, mert az Önkormányzat pályázatot nyújtott be orvosi rendelő felújítására, amiben szerepel egy komplett fogorvosi rendelő kialakítása is. A pályázat az előzetes információk szerint pozitív elbírálásban részesült. Fogorvosi rendelés van Újtikoson és Polgár Városban is, de a lakosság egy része a Tiszagyulaházától 8 km-re lévő Tiszadob nagyközségben veszi igénybe a fogorvosi ellátást.

A háziorvosi rendelő címe:

4097 Tiszagyulaháza, Hunyadi u. 1.

A rendelés ideje:

Hétfő:	8,00 – 12,00
Szerda:	8,00 – 12,00
Péntek:	10,00 – 12,00

Az orvosi rendelő épületében a polgári Főnix Patika Fiókgyógyszertára látja el a település lakosságát gyógyszerekkel. Nyitvatartási ideje megegyezik a háziorvos rendelési idejével.

A védőnői szolgálat feladatait szintén Újtikossal együtt látja el a település, a két községben egy védőnő dolgozik.
A védőnő is a háziorvosi rendeléssel egy időben végzi munkáját a településen.

A szakorvosi ellátást legközelebb Polgár Városban a Polgár és Térsége Egészségügyi Központban (Pétegisz) tudja igénybe venni a lakosság.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A különböző szűrprogramokon a település lakossága a már említett Polgár és Térsége Egészségügyi Központban tud részt venni. Helyi szinten megoldott az éves tüdőszűrő vizsgálat. Ezt a Kenézy Kórházból kijáró mobil szűrőbusz bonyolítja le. A 45 – 65 év közötti nők számára évente lehetővé tesszük a mammográfiás vizsgálaton történő részvételt. A szűrővizsgálat Debrecenben történik, ahová külön buszjárat szállítja ingyenesen az érintetteket.
A vöröskereszt évente többször szervez véradást a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a lakosság számára szintén Polgár Városban, vagy a megyeszékhelyen, Debrecenben érhető el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az intézményi, illetve szociális étkeztetést az óvoda főzőkonyháján biztosítják az iskolás, óvodás korú gyermekek, illetve az idős emberek számára. Az ott dolgozók különös figyelmet fordítanak arra, hogy egészséges, mégis tápláló ételek kerüljenek a gyermekek és az idősek tányérjára. Nagy hangsúlyt fektetnek a közétkeztetésben a gyerekek gyümölcs és zöldség fogyasztására is.
Az Önkormányzat a Start munkaprogram mezőgazdasági projektjén belül megtermelt zöldségfélékkel látja el a főzőkonyhát, biztosítva ezzel az egészséges étkezést, nem utolsósorban pedig sok pénzt megspórol a betakarított javakkal.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférést az Általános Iskola tornaterme, és a település futballpályája biztosítja a lakosság számára.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a szociális étkeztetést, és a házi segítségnyújtást jelenleg – átmeneti jelleggel – a Polgári Kistérség Szolgáltató Központja látja el. Az önkormányzat saját maga kívánja a feladatot ellátni, az engedélyeztetés folyamatban van.

A **családsegítés és a gyermekjóléti** szolgálati feladatokra a hajdúnánási Szociális és Gyermekjóléti szolgálat, Városi Bölcsőde intézménnyel kötött feladat-ellátási szerződést az önkormányzat, az engedélyeztetés itt is folyamatban van.

A településen a házi segítségnyújtással, és a szociális étkeztetéssel kapcsolatos feladatokat jelenleg 2 fő gondozó végzi.
1 fő családsegítő és 1 fő gyermekjóléti szolgálatot ellátó dolgozó is van, akik hetente 2 alkalommal végzik munkájukat a községben.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésről, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs információnk.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat a támogatások odaítélésekor figyelmet fordít a hátrányos helyzetre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A helyi Művelődési Ház és könyvtár ad otthont a település kulturális programjainak, rendezvényeinek. A gyerekek részére játszóház szokott megrendezésre kerülni. A könyvtárban, nyitvatartási időben számítógépek állnak a lakosság rendelkezésére, internet elérhetőséggel.

A közösségi élet másik fő színtere a közelmúltban elkészült és átadásra került a Gólyatér, Tiszagyulaháza főtere, mellyel nagy álma valósult meg a helyben élő embereknek. A tér elkészülését a falusi emberek egyenlő esélyhez való jutásaként is értékelhetjük, hiszen nekik is joguk van szép, élhető környezetben élni. Sajnos kistelepüléseken a fejlesztésekre csak pályázati forrásokból van lehetőség, ezért a főtér megépítése is pályázat útján valósult meg.
Ezt a sikeres pályázatot az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány nyújtotta be a Hortobágyi Leader Közhasznú Egyesülethez.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen élő tősgyökeres lakosok többségében egyszerű, de dolgos emberek. Nehezen viselik néhány, az elmúlt évek folyamán bevándorolt család beköltözését, akik nem tudnak, vagy talán nem is akarnak alkalmazkodni a falu normáihoz, értékrendjéhez.
A közbiztonság helyzete is fokozatosan romlik, az itt élő emberek számára néhány évvel ezelőtt idegen fogalom volt a betörés és a rendszeres lopások.
A település közbiztonságának fokozása érdekében a Tiszagyulaházi Polgárőrség pályázatot nyújtott be térfigyelő kamerarendszer kiépítésére a községben.
A legjobb megoldás az állandó rendőri jelenlét lenne a faluban, de mivel az Önkormányzat nem rendelkezik lakás céljára használható ingatlannal, ezért nem tud lakást biztosítani egy körzeti megbízott számára.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az Önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése szoros a településen. A Polgárőrség a település minden rendezvényén jelen van, biztosítva a rendfenntartást. Az iskolakezdéskor a gyermekek közlekedését segítik, de részt vettek már pl. árvízi védekezésben is. Ilyen téren a helyi összefogás jól működik a településen.

A Római Katolikus Egyháztanács elnöke és tagjai rendszeresen részt vesznek a Karitász által adományozott EU élelmiszersegély csomagok szétosztásában. A Római Katolikus Egyházközösség sikeresen pályázott a közelmúltban az Önkormányzat segítségével a templom és a sekrestye felújítására.

Az Alapítvány Tiszagyulaházáért anyagi lehetőségeihez mérten esetenként támogatja az iskolás gyerekeket és egyéb településfejlesztési munkálatokat is végez. (Pl. fásítás a település területén) Anyagi lehetőségei korlátozottak, hiszen jóformán csak az adó 1 %-a jelenti számukra a bevételi forrást.
A közelmúltban 2 olyan nyertes pályázat is volt, melyet az Alapítvány az Önkormányzat segítségével nyújtott be. Az egyik a már említett főtér megépítése, a másik pedig a július végén megrendezett Gólyafesztivál rendezvény volt.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszagyulaháza településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket. 2011-es népszámlálási adat 16,7 %.	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása, képzés szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	4	0	40
2009	3	0	3
2010	16	3	16
2011	9	1	9
2012	15	1	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

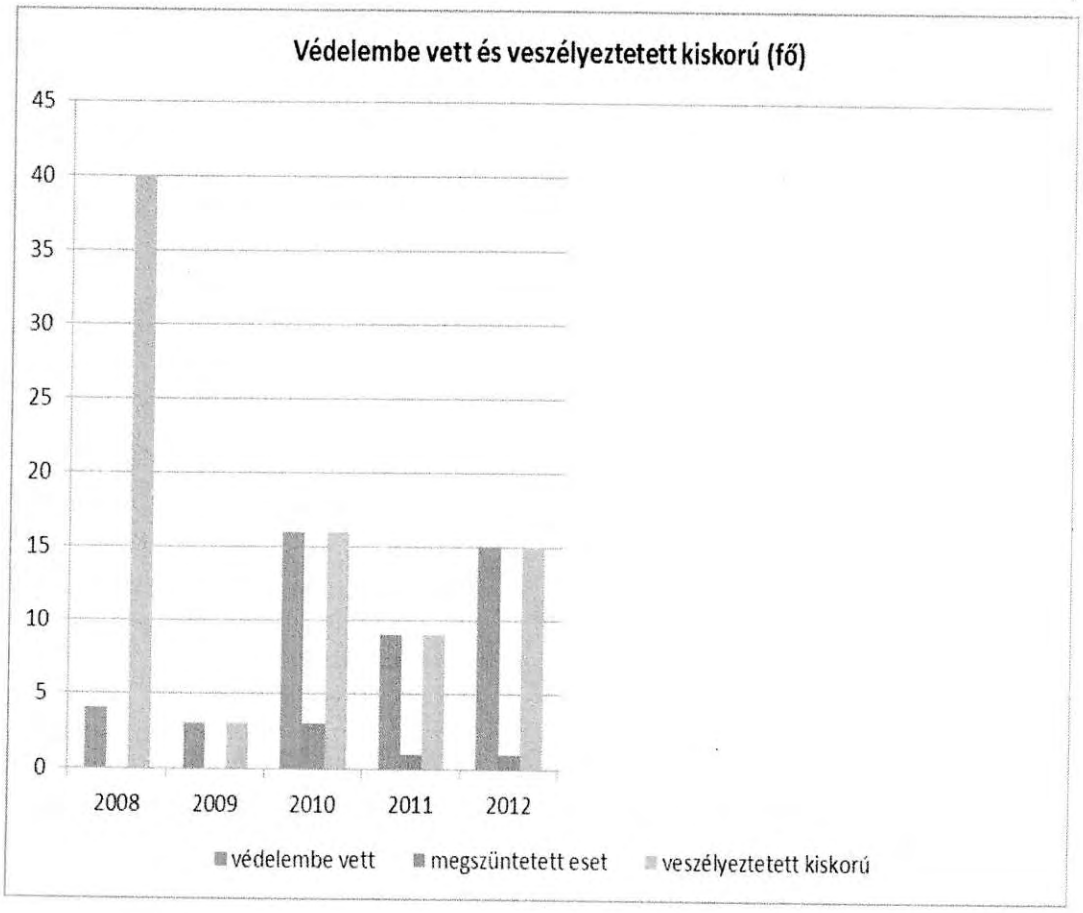

A településen évek óta csökken a 18 év alatti gyermekek száma, a település elöregszik. Kevés a születések száma, a fiatalok nem, vagy csak egy gyermeket vállalnak. A fiatalok egy része a munkavállalási lehetőségek hiánya miatt elvándorol településünkről a környező nagyobb városokba, illetve a családfő külföldön vállal munkát, akit bizonyos idő elteltével az egész család követ.
A gyermekek szempontjából problémát jelent, hogy az óvoda épülete 1968-ban épült, felújítva soha nem volt még.
Az épület elavult, szükség lenne a nyílászárók cseréjére, a nagyobbik csoportszoba aljzatának burkolására, a folyosó burkolására – ezt korábban már az ANTSZ is észrevételezte, de anyagi forrás hiányában nem lett elvégezve. Fontos lenne a beépített szekrények beépítése és felújítása, a külső tárolószekrény beépítése, a régi, elavult bútorzatok cseréje, az elévült, tönkrement udvari játékok helyett a mai szabványoknak megfelelő udvari játékok beszerzése, és a rossz állapotú kerítés felújítása.
Az eszközök hiánya és elavultsága miatt nem biztosított a gyermekek nevelésében az esélyegyenlőség. E miatt az iskolát is hátránnyal kezdik, amely az egész életüket végigkísérheti.
Célunk, hogy az intézményben rendelkezésre álljanak a gyermekek eredményes nevelésének alapvető feltételei.
Ennek érdekében elengedhetetlen egy modern, korszerű, az Európai Uniós elvárásoknak is megfelelő óvoda kialakítása. A település ezt saját erőből képtelen megvalósítani.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Az alábbiakban segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

***Veszélyeztetettség**: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)*

*A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).*

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.
(Forrás: Képzési Segédlet 29-30. oldal)

A gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Önkéntes megkeresés, illetve a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerülnek a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai elsősorban a családokkal kapcsolatba.
Tiszagyulaháza településen legnagyobb számban az anyagi nehézségek, a szülők életvezetési és pénzbeosztási nehézsége jelenik meg veszélyeztető tényezőként leginkább. Előfordulnak családi-kapcsolati konfliktusok, amelyeknek szemtanúi illetve résztvevői lehetnek a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká. A családi viszályoknak gyakran kiváltó oka az alkoholos befolyásoltság, melynek gyakori következménye az agresszív viselkedés.

A 4.1.1. számú táblázat rámutat arra a tényre, hogy a településen a védelembe vett gyermekek száma növekvő tendenciát mutat. A veszélyeztetett gyermekek száma majdnem megegyezik a védelembe vett gyermekek számával. Védelembe vételükre a veszélyeztetettség megszüntetése miatt került sor.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: *A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni*[2]*. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.*
A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)[3]
(Forrás: Képzési Segédlet 30. oldal)

Az adatokból az is kiderül, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma elég magas, az óvodában a hátrányos helyzetű gyermekek aránya 48 %, míg az iskolában 41 %. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya az óvodában 34 %, az iskolában pedig 7 %. Ezek az adatok utalnak a szülők alacsony jövedelmi helyzetére és az alacsony iskolázottságra.

A településen nincsenek fogyatékossággal élő, iskoláskorú gyermekek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma is viszonylag magas, hiszen a településen élő 18 éven aluliak mintegy 50%-a részesül ebben az ellátásban, mely ingyenes étkezést biztosít az ellátottaknak illetve évente kétszer pénzbeli juttatásban is részesülnek Erzsébet-utalvány formájában.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek védelmét szolgáló pénzbeli és természetbeni ellátások közül az Önkormányzat csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt tudja nyújtani a jogosultaknak. A 2012. évet megelőzően az Önkormányzat szociális nyári gyermekétkeztetésben is részesítette a rászorulókat, de az étkeztetés megváltozott feltételeit 2012-től már nem tudta teljesíteni.
Minden évben a 0-14 éves korú gyermekek mikuláscsomagot kapnak, melyet az Önkormányzat finanszíroz.

[2] A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.
[3] Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	9	11	42	61	0	20
2009	12	20	28	63	0	26
2010	15	33	16	65	1	30
2011	11	35	11	54	7	36
2012	12	39	7	65	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, azok jogosulttá válnak az ingyenes gyermekétkeztetésre is. Településünkön az óvodai és iskolai létszámhoz képest jelentősnek mondható az ingyenesen étkezők száma, ezzel szemben jelentősen csökkent az 50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat az önkormányzattal összehangolt munkával igyekszik elérni azt, hogy minden rászoruló család gyermeke hozzájusson a támogatáshoz.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem található szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	44
2009	1	49
2010	1	45
2011	1	45
2012	1	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

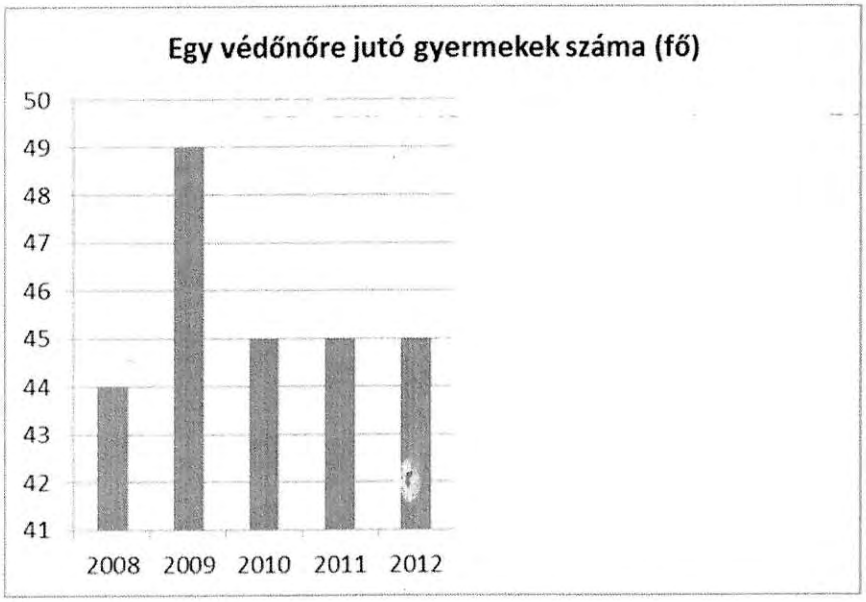

Tiszagyulaháza településen 1 védőnői álláshely van, mely be van töltve. A védőnő feladatát a szomszédos Újtikos településen is ellátja, mivel a községek társulást hoztak létre a feladatok ellátására Tiszagyulaháza székhellyel.
Egy védőnőre jutó gyermekek száma 45, mely jóval az országos átlag alatt van. Természetesen ellátja még a terhesek, a 3-7 éves korúak, ill. 7-16 éves korúak gondozását is. Az ellátott gyermekek száma évek óta csökken.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tiszagyulaházán nincs gyermekorvos, és betöltetlen gyermekorvosi praxis sem, felnőtt háziorvos látja el ezt a feladatot. A településhez legközelebb Polgár városban van gyermek szakorvos.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünkön az óvodában és iskolában is a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási tagintézményéből járnak ki hetente egy alkalommal szakemberek /fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő, logopédus/.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az ellátás biztosítva van a településen. Összehangolt munkával nyomon követik, figyelemmel kísérik az esetlegesen veszélyeztetett gyermekeket.

e) gyermekvédelem

A településen jól szervezetten működik a gyermekvédelem. Az óvodában, iskolában a pedagógusok, osztályfőnökök, a védőnő illetve a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat szakembereinek segítségével. 2012-ben 15 fő volt a védelembe vett gyermekek száma, ami jelentős emelkedést mutat az előző évhez képest.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás nincs a településen. Ezen szolgáltatások felkutatásában a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat nyújt segítséget az arra rászorulóknak.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés a közoktatási intézményekben jelen van. Sport, szabadidős és szünidős programokat a Művelődési ház szervez. Néhány évvel ezelőtt a gyermekjóléti szolgálat szervezett Polgár városban nyári napközis tábort, egyrészt azért, hogy a nyári felügyelet megoldott legyen, másrészt pedig, hogy a rendszerben lévő, hátrányos helyzetű gyermekek is részt tudjanak venni különböző, változatos programokon. Ebben a táborban tiszagyulaházi gyermekek is jelentős számban vettek részt.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés az óvodában és az iskolában a hét közben az óvodában működő főzőkonyháról megoldott, hétvégén ez nem biztosított.
Önkormányzatunk évekig bekapcsolódott és pályázott a szociális nyári gyermekétkeztetésre, melyben évről-évre több gyermek részesült. A 2012. évtől a feltételek olyan mértékben megváltoztak, amit az Önkormányzat már nem volt képes teljesíteni.

Ingyenes tankönyvtámogatásban 2008-ban 61 gyermek részesült, míg ez a szám 2012-ben 65 főre emelkedett. A csökkenő tanulói létszámmal fordított arányosságban a jogosultság, illetve a rászorultság emelkedést mutat. Az emelkedés szintén az egyre romló jövedelmi helyzetre utal.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzatnak nincs adata hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód megsértéséről a szolgáltatások nyújtásakor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Óvodáztatási támogatásban 2012-ben hét fő részesült, mely 2009-hez képest emelkedést mutat. Az Önkormányzat támogatások odaítélésekor nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű családokra.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Tiszagyulaházán 61 fő hátrányos helyzetű, melyből 19 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. van Településünkön az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek a helyi általános iskolába járnak, ellátásuk itt megoldott.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodában a gyermekek közel fele hátrányos helyzetű, egyharmaduk pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Az iskolában ezek az adatok a következőek: a hátrányos helyzetű tanulók az osztálylétszámhoz viszonyítva 48 % a halmozottan hátrányos helyzetű pedig 9 %.
Az iskolában és az óvodában is megbízási szerződéssel alkalmaznak egy fő értelmileg akadályozottak pedagógiája szakos tanárt, aki heti egy alkalommal külön foglalkozik a sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.

A közoktatási intézményekben a pedagógus létszám a törvényi előírásoknak megfelel, az iskolában a szakos ellátottság biztosított. A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúnánási tagintézményéből 3 fő gyógypedagógus és egy fő pszichológus segíti a pedagógusok munkáját.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az óvodában egy csoport működik, így a csoportban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az összlétszámhoz viszonyítva magas, 35%. Az általános iskolában ez a szám minden osztályban 25 % alatt van.
Ezek a gyerekek nincsenek hátrányos megkülönböztetésben a többi gyermekkel szemben.
Az intézmények között, és az egyes intézményeken belül nincs szegregáció.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tiszagyulaházán egy általános iskola működik, összevonva Görbeháza és Újtikos településekkel. A központ Görbeházán van, a mi iskolánk ennek a központnak egyik tagintézménye. Az intézményünkbe 5-8 évfolyamig tanulnak a gyermekek. Újtikosról is ide járnak a felsős tanulók, míg náluk az 1-4 évfolyamosok

oktatása folyik. A gyermekek utaztatását iskolabusszal oldjuk meg. Vannak bejáró tanulóink a környező településekről is /Polgár, Tiszadob, Tiszadada/.
A kompetencia mérés adatai azt mutatják, hogy kevéssel ugyan, de az iskola eredményei alul maradnak az országos átlagnál.
Az évfolyamismétlők aránya magasabb az országos átlagnál főleg jelentős a halmozottan hátrányos tanulók körében. A magántanulók aránya szintén emelkedő tendenciát mutat és szintén az országos átlag felett van.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai a pedagógusokkal, osztályfőnökökkel együtt a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók részére igyekszik megtalálni a szűkös lehetőségek ellenére is a felzárkóztatás, segítés módját, mellyel enyhül a tanuló szociális hátránya.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az óvoda épülete nagyon régi, elavult, felújításra szorul	Pályázat útján óvoda felújítás elvégzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- *Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.*
- *a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,*
- *a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,*
- *a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.*

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	259	NA	NA	39	26
2009	308	NA	NA	30	18
2010	251	NA	NA	38	28
2011	249	NA	NA	30	33
2012	242	NA	NA	NA	NA

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

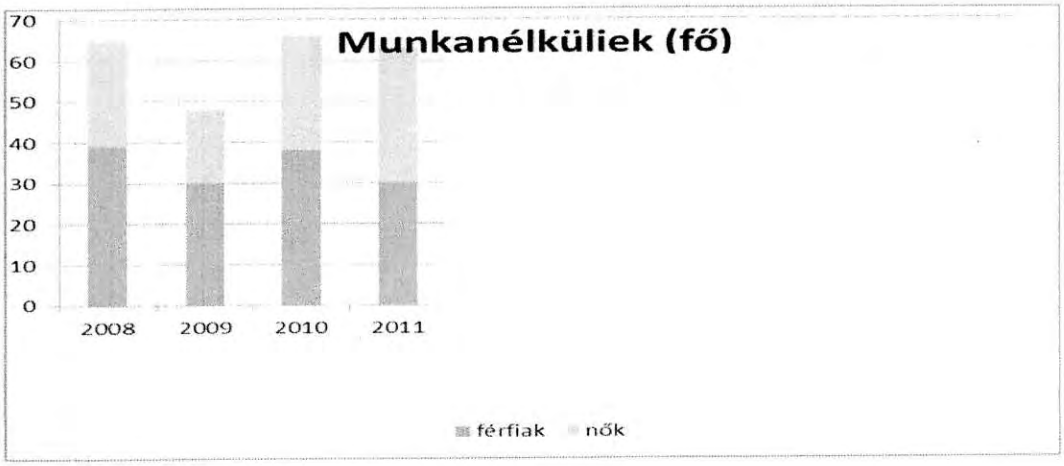

Az 5.1.1. számú táblázatból megállapítható, hogy a 2008. évi adatokhoz képest 2009-ben ugyan csökkent a női munkanélküliek száma a munkavállalási korú nők számához képest, de azóta is növekvő tendenciát mutat. A férfi és női munkanélküliek száma közti különbségről megállapíthatjuk, hogy 2010-ig a férfi munkanélküliek voltak többségben, de 2012-re az arány megfordult.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az Önkormányzat 2012. évi start munkaprogramja keretében a TÁMOP-2.1.6-12/1-2012-0001 számú, „ÚJRA TANULOK" című projektjében a közfoglalkoztatottak képzésben vesznek részt, melyen háztáji növénytermesztést és tartósítást tanulnak. A képzési programban 7 fő dolgozó vesz részt, 3 nő és 4 férfi.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	26	2	14	1	2	1	0	0
2009	18	1	12	1	1	2	1	0
2010	28	2	26	2	2	1	2	0
2011	33	1	13	2	1	1	1	0
2012	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az 5.1.4. számú táblázat mutatja be az alacsony iskolai nők elhelyezkedési lehetőségeit. Látható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya 3 – 7 % között mozog a munkanélküli nők arányához képest. Az is megfigyelhető a táblázatból, hogy a 2009. évtől már főiskolai végzettségűek is szerepelnek a munkanélküli nők között.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén az Önkormányzatnak nincs tudomása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen bölcsődei ellátás nincs, egy óvoda működik. Férőhelyben nincs hiány, inkább az jellemző, hogy kevés a gyermek. Minden gyermeket fel tudnak venni tehát óvodába, nem volt példa arra az utóbbi években, hogy helyhiány miatt el kellett volna utasítani gyermekek felvételét. Ez nem akadályozhatja a nőket a munkavállalásban.
Az óvodai nyitva tartás igazodik a szülők munkaidejéhez, az ott dolgozók rugalmasan megoldják, ha valamelyik szülő kicsit később tudja csak a gyermekét hazavinni.
A közintézményekben, többségében inkább nők dolgoznak, és az Önkormányzati Hivatalt kivéve a vezetők is nők, akik rugalmasan kezelik az ott dolgozó családanyák munkaidejét.
Összességében elmondható, hogy a településen lévő közintézmények családbarát munkahelyek, ilyen jellegű probléma nincs a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladatai:

- a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, életmód tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, valamint a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel;
- a várandós anyák gondozása
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás szorgalmazása különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek, otthoni ápolására,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése,
- az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, hygienes ellenőrzése,
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnő a gondozási feladatainak ellátása során kapcsolatot tart és együttműködik:

- az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás,
- a közoktatás,
- a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

A településen csökkenő tendenciát mutat a 0-3 éves korú gyermekek száma, mint ahogy a születések száma is.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról nincs tudomása az Önkormányzatnak a településen. Amennyiben előfordul, az valószínűleg családon belül marad, nem szerez róla tudomást a rendőrség és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen, illetve 50 km-es körzetében anyaotthon, illetve családok átmeneti otthona nem található. A krízishelyzetbe került nők a családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak ilyen jellegű segítségért.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	3	5	0	0	0	0
2009	3	5	0	0	0	0
2010	3	2	0	0	0	0
2011	4	1	0	0	0	0
2012	4	1	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A községben élő nőknek a helyi közéletben igen nagy szerepe van. Az 5.6. számú táblázatban látszik, hogy jelenleg ugyan az 5 fős Képviselő-testületből csak 1 képviselő hölgy, bár ő az alpolgármester is egyben, az előző ciklusban a 8 fős Képviselő-testületben a nők voltak többségben, hiszen 5 női tagja volt a testületnek. A közintézmények dolgozói és vezetői 1-2 kivételtől eltekintve szinte majdnem mind nő. A civil szervezetek vezetői úgyszintén.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az Önkormányzatnak nincs adata a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés az információ a nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról a településen	Adatgyűjtés, adatbázis építés

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	92	150	242
2009	91	148	239
2010	92	139	231
2011	87	133	220

Forrás: TeIR, KSH Tstar

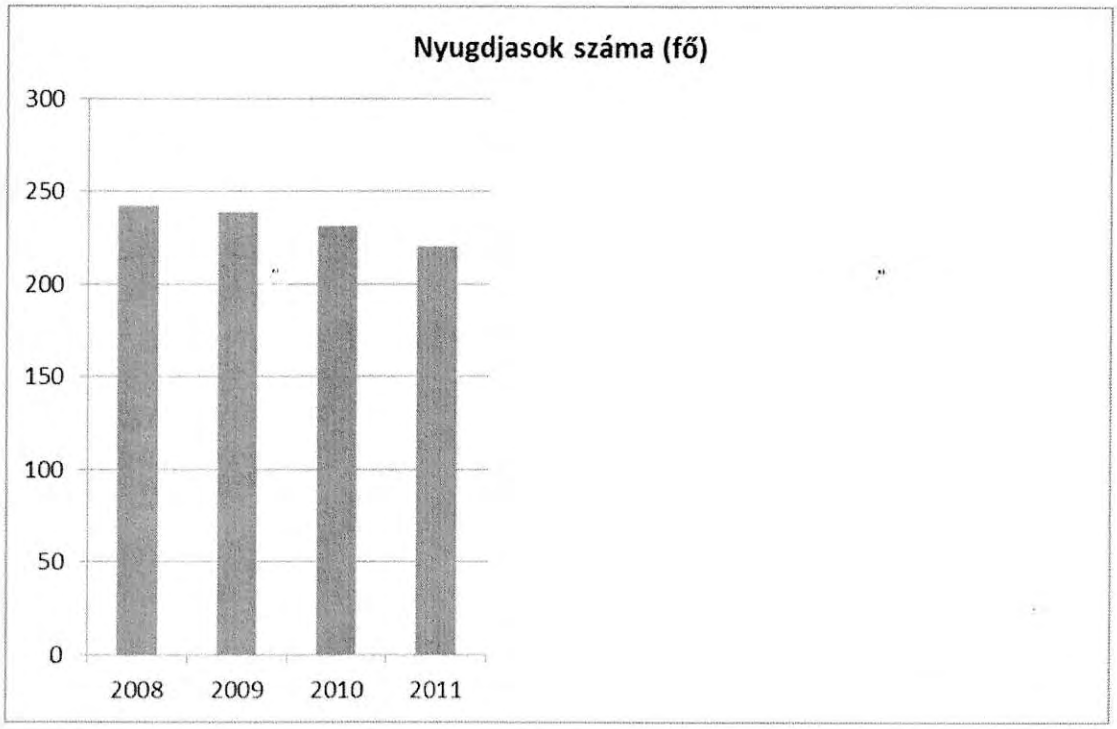

A 6.1.1. számú táblázatból látszik, hogy a településen nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya 29,4 – 30,8 % között mozog a település teljes lakosságához viszonyítva. A táblázatból megállapítható az is, hogy az idősebb korosztály 60 %-a nő, 40 %-a férfi. Az is megfigyelhető, hogy az időskorú nők száma erőteljesebben csökken, mint a férfiak esetében.
A településen problémát jelent, hogy az idősebb korosztály fokozottabban ki van téve a romló közbiztonsági helyzetnek. Az idősebb embereket könnyebb becsapni, mert jószándékúak, nem gyanakvók. Gyakran fordulnak elő a településen az idősek sérelmére elkövetett trükkös lopások.

Az Önkormányzat ugyan időnként megjelenteti a helyi újságjában a rendőrség által eljuttatott bűnmegelőzési tanácsokat, mégis mindig akadnak olyan személyek, akiket be tudnak csapni az átutazó bűnözők. A végleges megoldást itt is az jelentené, hogy körzeti megbízott lakjon a településen. Ez a probléma tehát az időskorú lakosság szempontjából is nagyon meghatározó.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottságáról nem áll rendelkezésünkre adat.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Tiszagyulaháza községben nincsenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról adatok, és a foglalkoztatásukat támogató egyéb programok.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk arról, hogy a foglalkoztatás területén az időseket érintő hátrányos megkülönböztetés történt volna a településen.
A 6.2.3. számú táblázatból látható, hogy a regisztrált munkanélküliekhez képest az 55 év feletti munkanélküliek, és tartós munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	65	7	11%	30	2	7%
2009	48	7	15%	26	2	8%
2010	66	1	2%	22	0	0%
2011	63	3	5%	24	1	4%
2012	49	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: Helyi adatgyűjtés,
TeIR

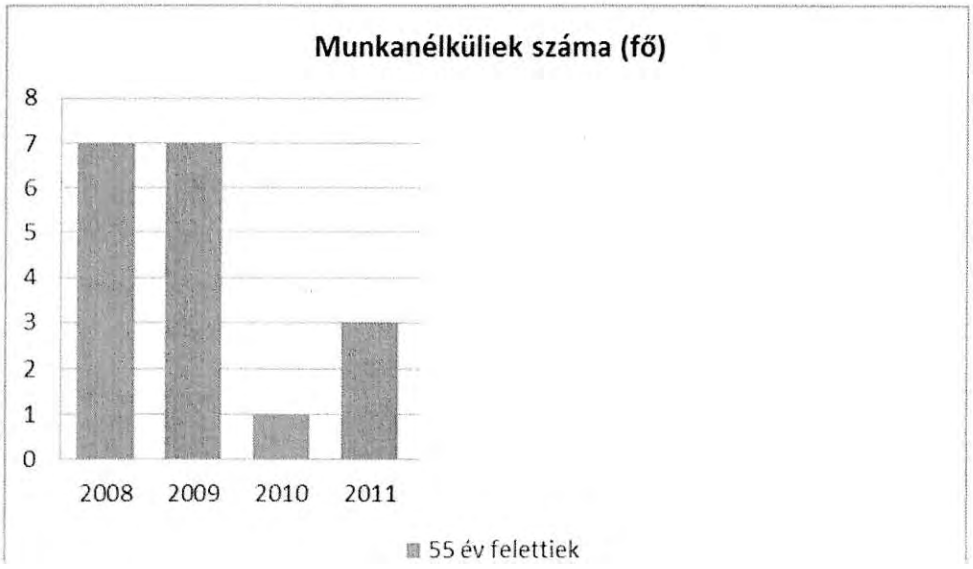

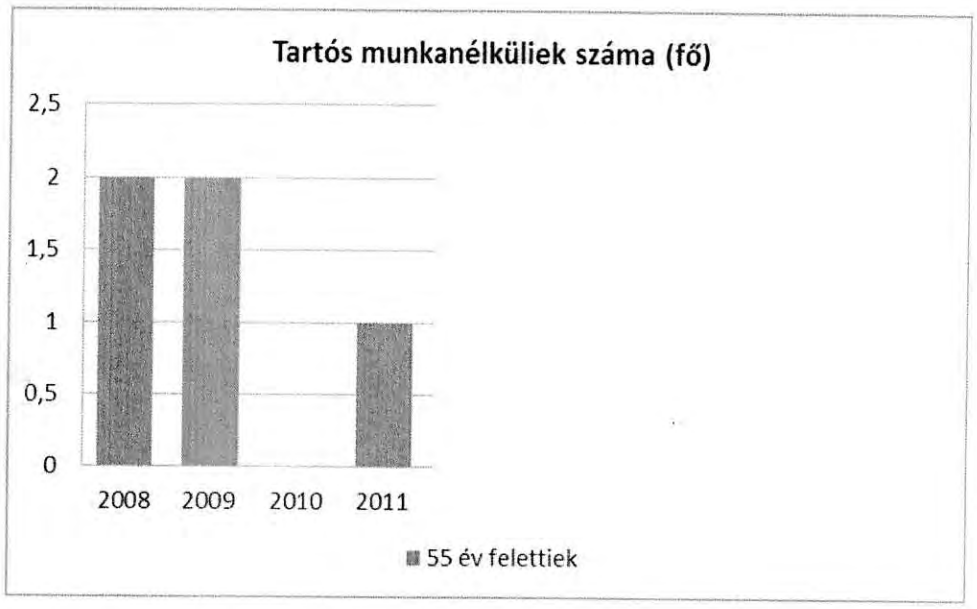

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen biztosított az idősek egészségügyi alapellátása és a szociális szolgáltatások igénybevétele. Az egészségügyi szakellátást legközelebb Polgár városban tudják igénybe venni az idősek, fekvőbeteg gyógyintézet pedig Debrecen városban van. A szűrővizsgálatok közül a tüdőszűrés történik helyben szűrőbusz segítségével, melyről a szűrésre kötelezett lakosok személy szerint értesítést kapnak.
Az idős emberek a szociális szolgáltatások közül igénybe veszik a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, valamint a szociális étkeztetést. A szolgáltatás nagyon jól működik, a gondozók nagy segítségükre vannak az idős korosztálynak.

A településen idősek nappali ellátása nem működik.

Az Önkormányzat a Start munkaprogramjának egyik része a szociális ellátás, melynek keretén belül a Művelődési Ház egyik helyiségében mosókonyha került kialakításra. Itt a településen élő idős emberek részére mosnak felsőruházatot, illetve függönyt, takarókat, terítőket, stb. A mosnivalókat külön-külön zsákokba gyűjtik és névvel nem, csak egy-egy számmal látják el, a teljes diszkréció biztosítása érdekében.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. A 6.3.3. számú táblázatban az egész lakosságra vonatkozó adatok szerepelnek, arról nem áll rendelkezésünkre külön információ, hogy a település idős lakossága hány alkalommal vett részt rendezvényeken, és hogy hány alkalommal látogatott meg mozi, vagy színházelőadást, mást településeken, mert ez községünkben nem elérhető.
Azt azonban tudjuk, hogy a település rendezvényeit szívesen látogatja az idősebb korosztály is.
Minden év októberében, az idősek világnapja alkalmából az Önkormányzat rendezvényt szervez a település időskorú lakosságának a Művelődési Házban. Ilyenkor egy vacsorával vendégeljük meg a 60 év fölötti embereket, az általános iskolások és a szomszéd település néptánccsoportja pedig műsorral kedveskedik az időseknek.

A rendezvényre a kistérségi iskolabusz szokta szállítani a meghívottakat, gondoskodva ezzel azokról is, akik számára nehézséget jelent a közlekedés. A rendezvényen a polgármester rendszerint köszönti a település legidősebb és legfiatalabb lakosát.
A rendezvényt jó szívvel fogadja az idős korosztály és szívesen jönnek minden alkalommal.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságára vonatkozóan nem rendelkezünk adatokról.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok. Az idősek klubja pár évvel ezelőtt működött a községben, de aki a kezdeményezést összefogta, sajnos időközben elhunyt és azóta nem működik ez a kezdeményezés, pedig a helyiség is adott volna hozzá.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem működik a településen az idősek klubja	Igény esetén az idősek klubjának beindítása
Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	Állandó rendőri jelenlét biztosítása, pályázat útján önkormányzati bérlakás vásárlása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen a fogyatékkal élők száma alacsony, a lakosság mindössze 3-4 %-át érinti. Látás és hallássérült ember nem él a településen, néhány értelmi fogyatékos személy van, a településen fogyatékossággal élők leginkább mozgássérültek.

Az Önkormányzat nem foglalkoztat fogyatékkal élő embereket a településen, egyéb foglalkoztatottságukról nem áll rendelkezésre adat.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzatnak nincs tudomása hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az Önkormányzatnak nincsenek ilyen intézményei, szolgáltatásai, programjai.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat nem rendelkezik külön nyilvántartással, a fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni juttatásait illetően.
A fogyatékkal élők kedvezményeiről csak a gépjárműadó-mentességgel kapcsolatban rendelkezünk információval. A településen egy olyan személy van, aki jogosult gépjárműadó-mentességre, mert családtagja fogyatékossági támogatásban részesül. A tavalyi évben a mentességben részesülők száma még 4 volt, a feltételek az idei évtől szigorodtak meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek akadálymentesítettsége nincs megoldva teljes mértékben, mert az Önkormányzati Hivatal épülete nincs akadálymentesítve.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz és kulturális sportprogramokhoz való hozzáférés a fogyatékkal élők számára is biztosított. Fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség nincs a település, de nem is lenne rá igény, mert a településen nincs hallás- és látássérült ember. A lakóépületek akadálymentesítettségéről nincs információnk.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs információnk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Sajnos a településen a járdák állapota nem mindenhol megfelelő, nem alkalmas arra, hogy fogyatékkal élők kerekesszékkel közlekedjenek rajta.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen nincsenek a fogyatékkal élők számára helyei szolgáltatások, és fogyatékosok nappali intézménye.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A település épületei ugyan nincsenek teljeskörűen akadálymentesítve, de mindenki számára természetes, hogy segítünk a fogyatékkal élő embereknek. A helyi boltban pl. bevásárolnak nekik, a hivatalban kikísérik a közlekedni nehezen tudó embereket, lekísérik a lépcsőn, stb.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékkel közlekedők számára	Pályázat útján járdák felújítása
Önkormányzati Hivatal épülete nincs akadálymentesítve	Pályázat útján akadálymentesítés megvalósítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen a Római Katolikus Egyháztanács nem végez szolgáltatást, csak együttműködik az Önkormányzattal és a civil szervezetekkel. Erről partnerségi megállapodás nincs.
A községben önkéntesek nincsenek. A civil szervezeteknek egymással is jó a kapcsolata, nemcsak az Önkormányzattal, itt is szoros az összefogás.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Tiszagyulaháza településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.
A Római Katolikus Egyházközösséggel történő együttműködés szoros és eredményes. A település életében aktívan részt vesznek a már részletesebben említett civil szervezetek, a Tiszagyulaházi Polgárőrség és az Alapítvány Tiszagyulaházáért Alapítvány.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

2013. március 1-jén létrejött a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, Hajdúnánás város, Tiszagyulaháza, Újtikos és Folyás községek részvételével. A településeken az ügyintézés ugyanúgy megmaradt, nem kerültek hátrányos helyzetbe ezáltal a kistelepülések lakói.

A **családsegítés és a gyermekjóléti** szolgálati feladatokra a hajdúnánási Szociális és Gyermekjóléti szolgálat, Városi Bölcsőde intézménnyel kötött feladat-ellátási szerződést az önkormányzat, az engedélyeztetés folyamatban van.

Tiszagyulaháza község tagja a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak, amelyet 14 hajdúsági település hozott létre 2001-ben.
A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. Hajdú-Bihar megye északi részén tevékenykedő hulladékgyűjtő és hasznosító vállalat, amely működési területén közel 120.000 lakost szolgál ki. A vállalat által nyújtott szolgáltatás a lakossági hulladékok feldolgozása mellett kiterjed a térségben lévő gazdasági társaságok, intézmények, ipari létesítmények hulladékgazdálkodási és hulladékkezelési feladatainak ellátására is.

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata alapító tagja a PÉTEGISZ Zrt-nek, amely működteti a polgári Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központot, ahol a község lakói lakóhelyükhöz közel megkaphatják a legtöbb **szakellátást** magas színvonalon.

Tiszagyulaháza és Újtikos községek társulást hoztak létre közös védőnői szolgálat fenntartására. A társulás székhelye Tiszagyulaháza. A két településen egy védőnő végzi a feladatokat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen a civil szervezeteknek nincs az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége, munkájukat az egész lakosság érdekeit figyelembe véve végzik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésre elegendő adat. Azt azonban tudjuk, hogy a vállalkozások szívesen támogatják adományaikkal a település rendezvényeit.
Fontos feladat megszervezni a for-profit szereplők részvételét a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátása terén. Közreműködésükkel és segítségükkel csökkenthetne a településen a munkanélküliség aránya, ezáltal a mélyszegénységben élők száma is.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Képviselő-testület által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot Tiszagyulaháza község honlapján, a www.tiszagyulahaza.hu oldalon elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. Nyomtatott formában a Művelődési Házban a könyvtárban lesz a program megtalálható, és mindenki számára hozzáférhető.
Az ellenőrzés az elkészítésben részt vevők, a civil szervezetek képviselői, és Tiszagyulaháza Község Önkormányzat munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatban észrevételt az Önkormányzati Hivatalnál (4097 Tiszagyulaháza, Kossuth u. 73.) lehet tenni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket. 2011-es népszámlálási adat 16,7 %.	1. Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása, képzés szervezése
Gyermekek	1. Az óvoda épülete nagyon régi, felújításra szorul	1. Pályázat útján óvoda felújítás elvégzése
Idősek	1. Nem működik a településen az idősek klubja	1. Igény esetén az idősek klubjának beindítása
	2. Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	2. Állandó rendőri jelenlét biztosítása, pályázat útján önkormányzati bérlakás vásárlása
Nők	1. Kevés az információ a nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról a településen	1. Adatgyűjtés, adatbázis építés
Fogyatékkal élők	1. A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékkel közlekedők számára	1. Pályázat útján járdák felújítása
	2. Önkormányzati Hivatal épülete nincs akadálymentesítve	2. Pályázat útján akadálymentesítés megvalósítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása	Felnőttképző intézmények Művelődési Ház **Felelős: Művelődési Ház vezető**
Gyermekek	Pályázat útján óvoda felújítás elvégzése	Önkormányzati Hivatal **Felelős: polgármester**
Idősek	Igény esetén az idősek klubjának beindítása	Önkormányzati Hivatal Művelődési Ház Helyi civil szervezetek **Felelős: Házi szociális gondozók**
	A településen körzeti megbízott lakhatásának biztosítására önkormányzati bérlakás vásárlása pályázat útján	Önkormányzati Hivatal **Felelős: polgármester**
Nők	Adatgyűjtés a településen élő nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról	Önkormányzati Hivatal Civil szervezetek aktív tagjai **Felelős: polgármester**
Fogyatékkal élők	A település járdáinak felújítása – pályázat útján – a fogyatékkal élők közlekedésének biztosítása miatt	Önkormányzati Hivatal **Felelős: polgármester**
	Az Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítése pályázat útján	Önkormányzati Hivatal **Felelős: polgármester**

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és nem romák zavartalanul élnek együtt, és szoros együttműködésben vesznek részt a település mindennapi életében.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak kitörni helyzetükből, és foglalkoztatottságukkal visszavezetni őket a munka világába.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek védelmét, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődésük biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, életminőségük javítására, a szociális ellátó rendszeren keresztül szükségleteik kielégítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy továbbra is aktívan közreműködjenek a település társadalmi életében, biztosítva ezzel esélyegyenlőségüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő esélyhez való juttatására, életminőségük javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. számú Intézkedési Terv

1. Intézkedés címe:	**Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása**
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket. 2011-es népszámlálási adat 16,7 %.**
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pontos adatszerzés az aluliskolázottak számáról Középtávú cél: - Elinduljon a képzés Hosszútávú cél: - Csökkenjen a 8 általános iskolai végezettséggel nem rendelkezők száma
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adatgyűjtés és igényfelmérés a 8 általános iskolával nem rendelkezők számáról - Felnőttképzési intézmény felkeresése, témával kapcsolatos pályázat keresése, képzési partner felkutatása - Képzés megszervezése, lebonyolítása - Tájékoztatás a képzést befejezőknek a munkavállalási lehetőségeiről, továbbtanulásról
5. Résztvevők és felelős	- Célcsoport - Művelődési Ház vezető
6. Partnerek	Felnőttképző intézmények Művelődési Ház
7. Határidő(k) pontokba szedve	- Kérdőív elkészítése és annak eljuttatása a célcsoporthoz, határidő: 2013. december 1. - Kérdőívek feldolgozása, igények megfogalmazása, határidő: 2014. február 1. - Kapcsolatfelvétel a felnőttképző intézménnyel, szerződéskötés, Határidő: 2014. május 1. - Képzés szervezése, határidő: 2014. július 1. - Képzés lebonyolítása: 2015. június 30. - Tájékoztatás a képzést befejezőknek a munkavállalási lehetőségeiről, továbbtanulásról Határidő: 2015. július 31.
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Pontos adatokhoz való hozzájutás a célcsoportra vonatkozóan - Együttműködés kialakítása felnőttképző intézményekkel - Képzés lebonyolítása - Eredményességi mutatók: a 2011-es népszámlálási adatokban szereplő 16,7 %-os mutató lecsökkentése 10 % alá - Folyamatos általános iskolai képzés biztosítása, valamint tájékoztatás a továbbtanulásról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nincs igény a képzésre - Felnőttképző partner együttműködésének hiánya - Nincs pályázati lehetőség **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Célcsoport motiválása - Önkormányzati támogatás a programhoz - Folyamatos pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	- Humán erőforrás, - Helyszín biztosítása, - Pályázati forrás biztosítása

2. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**Pályázat útján óvoda felújítás elvégzése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az óvoda épülete nagyon régi, felújításra szorul**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pályázati lehetőségek felkutatása Középtávú cél: - Pályázat elkészítése, benyújtása Hosszútávú cél: - Az óvoda épületének felújítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Folyamatos pályázat figyelés - Pályázati kiírásnak megfelelő pályázati anyag elkészítése, vagy pályázatíró céggel történő elkészíttetése, benyújtása, esetleges hiánypótlások teljesítése - Nyertes pályázat esetén a támogatási szerződéskötés feltételeinek biztosítása, beruházás lebonyolítása, pontos elszámolás végrehajtása
Résztvevők és felelős	Önkormányzati Hivatal Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda Polgármester
Partnerek	Pályázatíró cég Beruházást lebonyolító vállalkozás
Határidő(k) pontokba szedve	- Pályázat figyelése, megfelelő pályázati kiírás megtalálása, határidő: folyamatos - Pályázati kiírásnak megfelelő pályázat elkészítése, benyújtása, határidő: pályázati kiírás szerint - Felmerülő hiánypótlások teljesítése, határidő: hiánypótlásra előírt határidő szerint - Támogatási szerződés megkötése, határidő: a szerződés megkötésére előírt határidő szerint - Felújítási munkálatok végrehajtása, határidő: pályázati kiírás határideje szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Megfelelő pályázati kiírás megtalálása - Pályázati anyaghoz szükséges adatok szolgáltatása, benyújtási határidő betartása, esetleges hiánypótlások szintén határidőben történő teljesítése - Támogatási szerződés megkötése, felújított épület átadása, pénzügyi elszámolás elvégzése - A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek, Önkormányzati részről történő vállalása biztosítja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nincs pályázati kiírás óvoda felújításra - A település nem felel meg a pályázati feltételeknek **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	- Humán erőforrás a pályázat elkészítésére - Esetleges saját erő biztosítása - Pályázati forrás

3. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**Igény esetén az idősek klubjának beindítása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nem működik a településen az idősek klubja**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pontos adatszerzés az idősek klubjára, rendezvényekre igényt tartó idősek számáról Középtávú cél: - Igény esetén az idősek részére programok szervezése Hosszútávú cél: - Az idős korosztály közösségi életének erősítése, jól működő idősek klubja működtetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adatgyűjtés, és igényfelmérés azoknak a számáról, akik igényt tartanak az idősek klubjára - Igény esetén programok szervezése az idős korosztály érdeklődésének megfelelően - Folyamatos programszervezéssel az idős korosztály figyelmének fenntartása, a programokhoz való hozzáférés elősegítése
Résztvevők és felelős	- Célcsoport - Házi szociális gondozók
Partnerek	- Önkormányzati Hivatal - Művelődési Ház - Helyi civil szervezetek (Polgárőrség, Alapítvány Tiszagyulaházáért) - Vallási szervezet – Római Katolikus Egyházközösség
Határidő(k) pontokba szedve	- Kérdőív elkészítése és eljuttatása a célcsoportra vonatkozóan határidő: 2013. december 31. - Kérdőívek feldolgozása, igények megfogalmazása határidő: 2014. február 28. - Igény esetén programok lehetőségének kidolgozása határidő: 2014. június 30. - Programok megvalósítása határidő: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Pontos információkhoz jutás a célcsoportra vonatozóan - Együttműködés keretében kidolgozott programok - Eredményesen lebonyolított programokról a lakosság tájékoztatása a helyi újságban, ezzel motiválva a célcsoportot, hogy minél többen vegyenek részt a programokon - Folyamatos programszervezés az idős korosztály igényének megfelelően
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nincs igény az idősek klubjára **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Célcsoport motiválása
Szükséges erőforrások	- Humán erőforrás, - Helyszín biztosítása

4. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**A településen körzeti megbízott lakhatásának biztosítására önkormányzati bérlakás vásárlása pályázat útján**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Középtávú cél: - Pályázat elkészítése, benyújtása Hosszútávú cél: - Nyertes pályázat esetén lakás megvásárlása, körzeti megbízott számára lakhatóvá tétele - körzeti megbízott beköltözésével állandó rendőri jelenlét biztosítása, közrend- és közbiztonság megerősítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Folyamatos pályázat figyelés - Pályázat előkészítése és benyújtásáról döntés a Képviselő-testület részéről - Nyertes pályázat esetén a vásárlás lebonyolítása - Szükség esetén felújítás, lakhatóvá tétel elvégzése
Résztvevők és felelős	Önkormányzati Hivatal Polgármester
Partnerek	Pályázatíró cég
Határidő(k) pontokba szedve	- Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése határidő: folyamatos - Pályázat előkészítése, és benyújtásáról döntés a Képviselő-testülettől határidő: pályázati kiírásban meghatározott határidőig - Nyertes pályázat esetén adás-vétel lebonyolítása határidő: támogatási szerződésben meghatározott határidőig - Szükség esetén felújítás elvégzése határidő: a megvásárlást követő 6 hónapon belül
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Megfelelő pályázati forrás megtalálása - Benyújtott pályázat az előírt határidőben - Körzeti megbízott számára rendelkezésre álló lakás - Az állandó rendőri jelenlétnek köszönhetően csökken a lopások, egyéb bűncselekmények száma, nő az időskorú lakosság biztonságérzete - Az épület karbantartását és a rezsiköltségekre a fedezetet az Önkormányzat nyújtja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nem lesz pályázati forrás és így a cél nem valósul meg **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Folyamatos pályázat figyelés
Szükséges erőforrások	- Pályázati forrás - Humán erőforrás - Esetlegesen saját erő biztosítása

5. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**Adatgyűjtés a településen élő nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Kevés az információ a nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról a településen**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - A lehetséges adatszolgáltatók teljes körű felmérése, adatbázis létrehozása azokról, akiket szükséges megkérdezni Középtávú cél: - Az adatok minél szélesebb körben rendelkezésre álljanak, ezzel elősegítve a szükséges intézkedést Hosszútávú cél: - A kapott információk alapján további intézkedések megtétele
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adatgyűjtés (pontos számok, kor- és iskolai végzettség szerinti megbontásban) - Beérkezett adatok kiértékelése - Az értékelés alapján további intézkedések megfogalmazása
Résztvevők és felelős	Célcsoport Önkormányzati Hivatal Civil szervezetek aktív tagjai Polgármester
Partnerek	Helyi foglalkoztatók Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	- Kérdőív elkészítése és eljuttatása a célcsoporthoz határidő: 2013. december 31. - Beérkezett kérdőívek feldolgozása, határidő: 2014. március 31. - A kérdőíves információgyűjtés sikertelensége esetén a célcsoport tagjainak személyes felkeresése határidő: 2014. május 31. - Az összes rendelkezésre álló információ összesítése, problémák megfogalmazása, további intézkedések meghatározása határidő: 2014. augusztus 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- A népesség adatokból elkészített adatbázis - Az adatbázisban szereplők legalább 60 %-áról információszerzés - A kapott információk alapján készül egy kiértékelés, ebből szükség szerint intézkedések megtétele, vagy további igényfelmérés elvégzése - A fenntarthatóságot az időszakos adatfrissítés biztosítja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nem válaszolnak a kérdőívre **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Személyes megkeresés - Biztosítani kell a nőket az adatgyűjtés teljes anonimitásáról és személyes megkeresés esetén a diszkrécióról
Szükséges erőforrások	- Humán erőforrás

6. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**A település járdáinak felújítása – pályázat útján – a fogyatékkal élők közlekedésének biztosítása miatt**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékkel közlekedők számára**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pontos adatszerzés a felújítandó járdákról, pályázati források feltérképezése Középtávú cél: - Pályázat elkészítése, benyújtása, sikeres pályázat esetén felújítás megvalósítása Hosszútávú cél: - A fogyatékkal élők is biztonságosan közlekedhessenek a település egész területén
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A településen lévő, felújításra szoruló járdák pontos felmérése - Folyamatos pályázat figyelés - Pályázati kiírásnak megfelelő pályázati anyag elkészítése, vagy pályázatíró céggel történő elkészíttetése, benyújtása, - Nyertes pályázat esetén a támogatási szerződéskötés feltételeinek biztosítása, beruházás lebonyolítása,
Résztvevők és felelős	Önkormányzati Hivatal Polgármester
Partnerek	Pályázatíró cég Beruházást lebonyolító vállalkozás
Határidő(k) pontokba szedve	- Felújításra szoruló járdák felmérése határidő: 2013. december 31. - Pályázat figyelése, megfelelő pályázati kiírás megtalálása, határidő: folyamatos - Pályázati kiírásnak megfelelő pályázat elkészítése, benyújtása, határidő: pályázati kiírás határidejéig - Nyertes pályázat esetén felújítási munkálatok végrehajtása, határidő: támogatási szerződésben meghatározott időpontig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Pontos adatokhoz való hozzájutás a felújításra szoruló járdákról - Megfelelő pályázati kiírás megtalálása - Előkészített és benyújtott pályázat - Felújítások elvégzése - A felújított járdaszakaszok tisztántartását a lakosság és az önkormányzat együtt vállalja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Nincs pályázati kiírás járdafelújításra - A pályázatban olyan mértékű saját erőre van szükség, amit a település anyagi helyzete miatt nem tud vállalni **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	- Humán erőforrás, mely biztosítható az Önkormányzat közfoglalkoztatottjai által - Esetleges saját erő biztosítása - Pályázati forrás

7. számú Intézkedési Terv

Intézkedés címe:	**Az Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítése pályázat útján**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az Önkormányzati Hivatal épülete nincs akadálymentesítve**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: - Pályázati forrás keresése akadálymentesítésre Középtávú cél: - Pályázat elkészítése, benyújtása Hosszútávú cél: - Az Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítésével a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Tervek készíttetése az épület akadálymentesítésére - Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése - Pályázat előkészítése, benyújtása - Sikeres pályázat esetén az akadálymentesítés megvalósítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzati Hivatal Polgármester
Partnerek	Pályázatíró cég Akadálymentesítést végző vállalkozás
Határidő(k) pontokba szedve	- Tervek elkészítése az épület akadálymentesítésre határidő: 2013. december 31 - Pályázati lehetőségek felkutatása határidő: folyamatos - Pályázat előkészítése, benyújtása határidő: pályázati kiírásban előírt határidőig - Sikeres pályázat esetén a beruházás megvalósítása határidő: a támogatási szerződésben foglalt határidőig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Elkészült tervek az akadálymentesítésre - Előírt határidőben benyújtott pályázat - Nyertes pályázat esetén elvégzett akadálymentesítés - A fenntarthatóságot az önkormányzat vállalja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- Pályázati forrás hiánya - A település által vállalhatatlan mértékű önerő **Kockázatok csökkentésének eszközei:** - Folyamatos pályázat figyelés
Szükséges erőforrások	- Pályázati forrás - Humán erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Alacsony iskolai végzettségűek munkavállalási esélyeinek javítása	A települési lakosság körében magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, ami rontja a munkavállalási esélyeket	Csökkenjen a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma		Igényfelmérés elvégzése után képzés szervezése a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára	Művelődési Ház vezető	2015. június 30.	A sikeresen befejezett általános iskola 8 évfolyamának elvégzésével csökken az aluliskolázottak száma	Humán erőforrás, A képzéshez helyszín biztosítása, Pályázati forrás	Folyamatos általános iskolai képzés biztosítása, valamint tájékoztatás a továbbtanulásról
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Pályázat útján óvoda felújítás elvégzése	Az óvoda épülete nagyon régi, felújításra szorul	Az óvoda épületének felújítása		Pályázatok felkutatása és benyújtása után óvoda épületének felújítása	Polgármester	A megnyert pályázatban kiírt határidő szerint	A gyermekek nevelése a mai kor elvárásainak megfelelő intézményben folyhatna	Humán erőforrás Pályázati erőforrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A fenntarthatóságot a működéshez szükséges költségek Önkormányzati részről történő vállalása biztosítja
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a településen élő nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról	Kevés az információ a nők foglalkoztatottságáról, iskolázottságáról a településen	A kapott információktól függően további intézkedések megtétele		Kérdőíves módszerrel, vagy személyesen történő adatgyűjtés a célcsoport körében	Polgármester	2014. augusztus 31.	A kitöltött és feldolgozható kérdőívek legalább 60 %-ából nyert információ	Humán erőforrás	A fenntarthatóságot az időszakos adatfrissítés biztosítja

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Igény esetén az idősek klubjának beindítása	Nem működik a településen az idősek klubja	Az idős korosztály elmagányosodásának megelőzése, közösségi életének erősítése		Az igényfelmérést követően a lehetőségek figyelembevétel ével programok szervezése	Házi szociális gondozók	2014. június 30.	A szolgáltatásban résztvevők száma	Humán erőforrás Helyszín biztosítása	Folyamatos programszervez és az idős korosztály igényének megfelelően
2	A településen körzeti megbízott lakhatásának biztosítására önkormányzati bérlakás vásárlása pályázat útján	Az időskorú emberek fokozottan veszélyeztetettek a romló közbiztonság miatt	A településen az állandó rendőri jelenlét biztosításával a a közrend és közbiztonság megerősítése	Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programjában kitűzött cél	Pályázat útján bérlakás vásárlása, és biztosítása körzeti megbízott részére	Polgármester	Az esetlegesen elnyert pályázatot követően 6 hónapon belül	A bűncselekmények számának csökkenése	Pályázati forrás Humán erőforrás Saját erő biztosítása lehetőség szerint	Az épület karbantartását és a rezsiköltségekre a fedezetet az Önkormányzat nyújtja
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A település járdáinak felújítása – pályázat útján – a fogyatékkal élők közlekedésének biztosítása miatt	A település járdái rossz állapotban vannak, sok helyen nem alkalmasak a kerekesszékkel közlekedők számára	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása a településen	Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programjában kitűzött cél	A közlekedésre nem alkalmas járdaszakaszok pótlása, felújítása pályázat útján	Polgármester	Nyertes pályázat esetén a támogatási szerződésben foglaltak szerint	A közlekedésre alkalmatlan járdaszakaszok hosszának jelentős csökkenése	Humán erőforrás Pályázati forrás Saját erő biztosítása a lehetőségekhez képest	A felújított járdaszakaszok tisztántartását a lakosság és az önkormányzat együtt vállalja
2	Az Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítése pályázat útján	Az Önkormányzati Hivatal nincs akadálymentesítve	A közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférésének biztosítása	Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programjában kitűzött cél	Pályázat útján az akadálymentesít és elvégzése, és a közszolgáltatások biztonságossá tétele	Polgármester	Nyertes pályázat esetén a támogatási szerződésben foglaltak szerint	A fogyatékkal élőket megillető esélyegyenlőségi jogok biztosítása	Pályázati forrás Humán erőforrás	A fenntarthatóságot az Önkormányzat vállalja

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok

megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

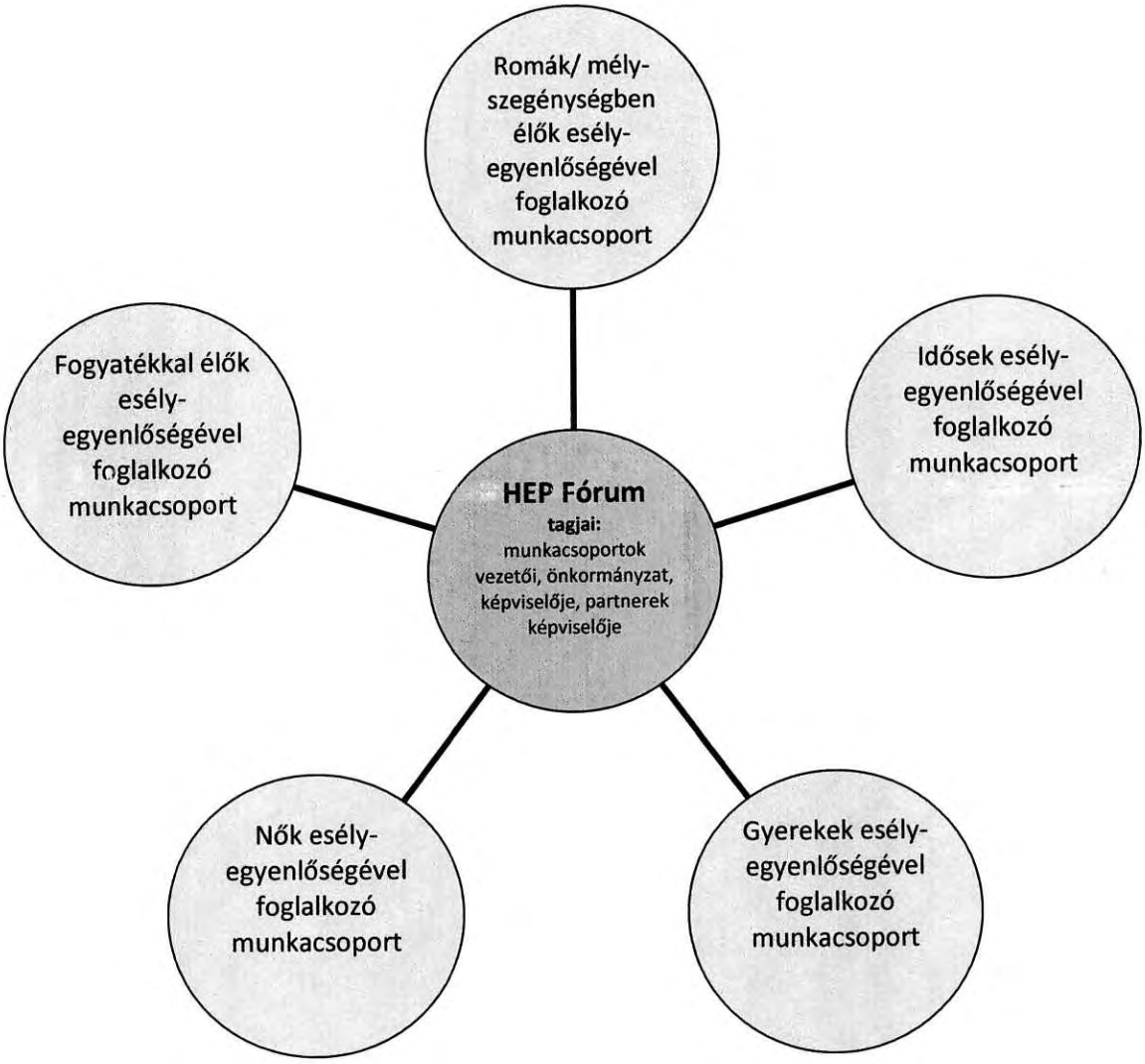

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tiszagyulaháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tiszagyulaháza község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 73/2013. (IX. 25.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

HEP 1. sz. melléklet

Dátum Tiszagyulaháza, 2013. szeptember 25.

Aláírás

A Tiszagyulaháza Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Tiszagyulaháza, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Tiszagyulaháza, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

Dátum Tiszagyulaháza, 2013. szeptember 25.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék[4]

NÉV[5]	HEP részei[6]										Aláírás[7]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Szabó Sándorné Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda vezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Szabó Sándorné
Bartháné Csuhai Ilona GÚT Ált. Isk. Tiszagyulaháza Tagint. vezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Molnárné Bor Bernadett Gyermekjóléti Szolgálat vezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Molnárné Bor Bernadett
Budainé Pázmándi Judit Művelődési Ház vezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Budainé Pázmándi Judit
Horváth Anikó védőnő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Horváth Anikó

[4] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[5] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[6] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[7] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

NÉV[8]	HEP részei[9]										Aláírás[10]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ferge Jánosné RK Egyháztanács elnöke	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Ferge Jánosné
Katona Ferencné Alapítvány Tiszagyulaházért elnöke	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Katona
Kapus Istvánné Polgárőrség Tiszagyulaháza elnöke	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Volümné Kékesi Henriett HEP elkészítéséért felelős	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Volümné Kékesi Henriett

ALAPÍTVÁNY TISZAGYULAHÁZÁÉRT
4097 Tiszagyulaháza, Kossuth u. 73.
Adószám: 18540196-1-09

[8] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[9] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[10] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

KIVONAT

Tiszagyulaháza Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2013. szeptember 25-én megtartott, rendkívüli, nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

TISZAGYULAHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
73/2013. (IX. 25.) SZÁMÚ HATÁROZATA

Tiszagyulaháza Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására

Tiszagyulaháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Tiszagyulaháza Helyi Esélyegyenlőségi Programjáról szóló előterjesztést megtárgyalta, és elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy a Program végrehajtásához szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Határidő: azonnal **Felelős:** Mikó Zoltán polgármester

Mikó Zoltán sk.
polgármester

Dr. Kiss Imre sk.
jegyző

A kivonat hiteléül:

Tiszagyulaháza, 2013. szeptember 25.

HAJDÚNÁNÁSI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL TISZAGYULAHÁZAI KIRENDELTSÉGE * TISZAGYULAHÁZA *

Volümné Kékesi Henriett

Volümné Kékesi Henriett
jegyzőkönyvvezető